

Dan id-dokument għe magħmul bil-hsieb li jintuża bħala għodda ta' dokumentazzjoni u l-istituzzjonijiet ma jassumu l-ebda responsabbiltà għall-kontenut tiegħu

► **B** ID-DIRETTIVA 2002/21/KE TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

tas-7 ta' Marzu 2002

dwar kwadru regolatorju komuni għan-networks ta' komunikazzjonijiet u servizzi elettronici
(Direttiva Kwadru)

(ĠU L 108, 24.4.2002, p. 33)

Emendata minn:

		Ġurnal Uffiċjali		
		Nru	Pagna	Data
► M1	Regolament (KE) Nru 717/2007 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' Ġunju 2007	L 171	32	29.6.2007
► M2	Regolament (KE) 544/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Ġunju 2009	L 167	12	29.6.2009
► M3	Direttiva 2009/140/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Novembru 2009	L 337	37	18.12.2009

Kkoreġuta minn:

- **C1** Emendi, Ġ.U. L 241, 10.9.2013, p. 8 (2009/140/KE)

**ID-DIRETTIVA 2002/21/KE TAL-PARLAMENT EWROPEW U
TAL-KUNSILL**

tas-7 ta' Marzu 2002

**dwar kwadru regolatorju komuni għan-networks ta'
komunikazzjonijiet u servizzi elettronici (Direttiva Kwadru)**

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TA' L-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, u b'mod partikolari Artikolu 95 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni ⁽¹⁾,

Wara l-kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali ⁽²⁾,

Filwaqt li jaġixxu skond il-proċedura stipulata f'Artikolu 251 tat-Trattat ⁽³⁾,

Billi:

- (1) Il-kwadru regolatorju preżenti għat-telekomunikazzjonijiet kellu suċċess fil-holqien tal-kondizzjonijiet għall-kompetizzjoni effettiva fis-settur tat-telekomunikazzjonijiet matul it-transizzjoni mill-monopolju għall-kompetizzjoni shiha.
- (2) Fl-10 ta' Novembru 1999, il-Kummissjoni ppreżentat komunikazzjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali u lill-Kumitat tar-Regġuni imsejha "Lejn kwadru ġdid għal infrastruttura tal-komunikazzjonijiet elettronici u servizzi assoċjati - ir-rivista tal-komunikazzjonijiet ta' l-1999". F'dik il-komunikazzjoni, il-Kummissjoni rrevediet il-kwadru eżistenti regolatorju għat-telekomunikazzjonijiet, skond l-obbligazzjonijiet tagħha taht Artikolu 8 tad-Direttiva tal-Kunsill 90/387/KEE tat-28 ta' Ġunju 1990 dwar l-istabbiliment tas-suq intern għas-servizzi tat-telekomunikazzjonijiet permezz ta' l-implimentazzjoni ta' provista ta' *network* miftuħ ⁽⁴⁾. Preżentat ukoll serje ta' proposti politiċi għal kwadru ġdid regolatorju għall-infrastruttura tal-komunikazzjonijiet elettronici u s-servizzi assoċjati għall-konsultazzjoni pubblika.
- (3) Fis-26 ta' April 2000 il-Kummissjoni ppreżentat komunikazzjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali u lill-Kumitat tar-Regġuni dwar ir-rizultati tal-konsultazzjoni pubblika fuq ir-rivista tal-komunikazzjonijiet ta' l-1999 u l-orjentazzjonijiet għall-kwadru ġdid regolatorju. Il-komunikazzjoni rappurtat fil-qosor l-konsultazzjoni pubblika u nizzlet ċerti orjentazzjonijiet prinċipali għal preparazzjoni ta' kwadru ġdid għall-infrastruttura tal-komunikazzjonijiet elettronici u s-servizzi assoċjati.

⁽¹⁾ ĠU Ċ 365 E, tad-19.12.2000, p. 198 u ĠU Ċ 270 E, tal-25.9.2001, p. 199.

⁽²⁾ ĠU Ċ 123, tal-25.4.2001, p. 56.

⁽³⁾ Opinjoni tal-Parlament Ewropew ta' l-1 ta' Marzu 2001 (ĠU Ċ 277, ta' l-1.10.2001, p. 91), Pożizzjoni Komuni tal-Kunsill tas-17 ta' Settembru 2001 (ĠU Ċ 337, tat-30.11.2001, p. 34) u Deċizzjoni tal-Parlament Ewropew tat-12 ta' Diċembru 2001 (għada mhux publikata fil-Gurnal Uffiċjali). Deċizzjoni tal-Kunsill ta' l-14 ta' Frar 2002.

⁽⁴⁾ ĠU L 192, ta' l-24.7.1990, p. 1. Direttiva kif emendata bid-Direttiva 97/51/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 295, tad-29.10.1997, p. 23).

▼B

- (4) Il-Kunsill Ewropew ta' Lisbona tat-23 u l-24 ta' Marzu 2000 emfasizza l-potenzjal għat-tkabbir, il-kompetittività u l-holqien ta' l-impiegi u l-bidla lejn ekonomija diġitali bażata fuq l-għerf. B'mod partikolari, emfasizza l-importanza biex in-negozji u ċ-ċittadini ta' l-Ewropa jkollhom aċċess għal infrastruttura ta' komunikazzjonijiet mhux għalja u ta' klassi dinjija u firxa wiesa' ta' servizzi.
- (5) Il-konverġenza tat-telekomunikazzjonijiet, il-media u s-setturi tat-teknoloġija ta' l-informazzjoni tfisser li *n-networks* kollha ta' trasmissjoni u servizzi għandhom ikunu koperti b'kwadru regolatorju wiehed. Dak il-kwadru regolatorju jikkonsisti f'din id-Direttiva u erba' Direttivi speċifiċi: Id-Direttiva 2002/20/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-7 ta' Marzu 2002 dwar l-awtorizzazzjoni tan-*networks* tat-komunikazzjonijiet elettronici u servizzi (Direttiva ta' Awtorizzazzjoni)⁽¹⁾, id-Direttiva 2002/19/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-7 ta' Marzu 2002 dwar l-aċċess għal u interkonnnessjoni ma' *networks* ta' komunikazzjonijiet elettronici u faċilitajiet assoċjati (Direttiva dwar l-Aċċess)⁽²⁾, id-Direttiva 2002/22/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-7 ta' Marzu 2002 dwar dritt universali u d-drittijiet ta' l-utenti li jirrelataw ma' *networks* ta' komunikazzjonijiet elettronici u servizzi (Direttiva Servizz Universali)⁽³⁾, id-Direttiva 97/66/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Diċembru 1997 li tikkonċerna l-ipproċessar ta' data personali u l-protezzjoni tal-privatezza fis-settur tat-telekomunikazzjonijiet⁽⁴⁾, (hawnhekk iżjed 'l quddiem imsejha "id-Direttivi Speċifiċi"). Huwa mehtieg li ssir separazzjoni bejn ir-regolament tat-trasmissjoni u r-regolament tal-kontenut. Dan il-kwadru għalhekk ma jkoprix il-kontenut tas-servizzi mwassla fuq in-*networks* tal-komunikazzjonijiet elettronici li jużaw servizzi elettronici ta' komunikazzjonijiet, bħal kontenut tax-xandir, is-servizzi finanzjarji u ċerti servizzi tas-soċjeta ta' l-informazzjoni, u hija għalhekk bla preġudizzju għall-miżuri mehuda fil-livell tal-Komunità u dak nazzjonali dwar daww is-servizzi, b'konformità mal-liġi tal-Komunità, sabiex jippromwovu diversità kulturali u lingwistika u biex jiżguraw id-difiża tal-pluralizmu fil-midja. Il-kontenut tal-programmi tat-televiżjoni huwa kopert bid-Direttiva tal-Kunsill 89/552/KEE tat-3 ta' Ottubru 1989 dwar il-koordinazzjoni ta' ċerti dispożizzjonijiet preskritti bil-liġi, regolament jew azzjoni amministrattiva fl-Istati Membri dwar l-attivitajiet ta' xandir bit-televiżjoni⁽⁵⁾. Is-separazzjoni bejn ir-regolament tat-trasmissjoni u r-regolament tal-kontenut ma tippregudikax li jingħata kont tar-rabtiet li jeżistu bejniethom, b'mod partikolari biex jiġi garantit il-pluralizmu tal-midja, id-diversità kulturali u l-protezzjoni tal-konsumatur.
- (6) Il-politika awdjovizwali u r-regolament tal-kontenut huma mwettqa lejn il-ksib ta' miri ta' interess ġenerali, bħal-libertà ta' l-espressjoni, il-pluralizmu tal-midja, l-imparzjalità, id-diversità kulturali u lingwistika, l-inkluzjoni soċjali, l-protezzjoni tal-konsumatur u l-protezzjoni tal-minuri. Il-komunikazzjoni tal-Kummissjoni "Prinċipji u linji gwida għall-politika tal-Komunità awdjovizwali u l-era diġitali", u l-konklużjonijiet tas-6 ta'

⁽¹⁾ Ara paġna 21 ta' dan il-Gurnal Uffiċjali.

⁽²⁾ Ara paġna 7 ta' dan il-Gurnal Uffiċjali.

⁽³⁾ Ara paġna 51 ta' dan il-Gurnal Uffiċjali.

⁽⁴⁾ ĠU L 24, tat-30.1.1998, p. 1.

⁽⁵⁾ ĠU L 298, tas-17.10.1989, p. 23. Direttiva kif emendata bid-Direttiva 97/36/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 202, tat-30.7.1997, p. 60).

▼B

Ġunju 2000 jilqgħu din il-komunikazzjoni, jiffissaw l-azzjonijiet prinċipali li għandhom jittiehdu mill-Komunità għall-implimentazzjoni tal-politika tagħha awdjovizwali.

- (7) Id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva u tad-Direttivi Speċifiċi huma mingħajr preġudizzju għall-possibiltà li kull Stat Membru jiehdu l-miżuri meħtieġa biex jiżgura l-protezzjoni ta' l-interessi tiegħu ta' sigurtà, biex jissalvagwardja l-politika pubblika u s-sigurtà pubblika, u biex jippermettu l-investigazzjoni, l-kxif u l-prosekuzzjoni ta' reati kriminali, nkluz it-twaqqif ta' awtoritajiet nazzjonali regolatorji ta' obbligazzjonijiet speċifiċi u proporzjonali applikabbli għall-provdituri ta' servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici.
- (8) Din id-Direttiva ma tkoprix apparat fil-qasam ta' applikazzjoni tad-Direttiva 1999/5/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-9 ta' Marzu 1999 dwar l-apparat tar-radju u l-apparat terminali tat-telekomunikazzjonijiet u l-għarfien komuni tal-konformità tagħhom ⁽¹⁾, iżda tkopri l-apparat tal-konsumatur użat għat-televisin diġitali. Huwa importanti għar-regolaturi li jinkoraġġixxi lill-operaturi tan-*networks* u lill-manifatturi ta' apparat terminali li jikkoperaw sabiex jiġi faċilitat l-aċċess mill-utenti b'dizabbiltà għas-servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici.
- (9) Is-servizzi tas-soċjeta ta' l-informazzjoni huma koperti bir-Direttiva 2000/31/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-8 ta' Ġunju 2000 dwar ċerti aspetti legali ta' servizzi tas-soċjeta ta' l-informazzjoni, b'mod partikolari l-kummerċ elettroniku, fis-suq intern (Direttiva dwar il-kummerċ elettroniku) ⁽²⁾.
- (10) It-tifsira ta' "servizz tas-soċjeta ta' l-informazzjoni" f'Artikolu 1 tad-Direttiva 98/34/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Ġunju 1998 li tippreskrivi proċedura għall-provista ta' informazzjoni fil-qasam ta' l-i *standards* tekniċi u regolamenti u tar-regoli tas-servizzi tas-soċjeta ta' l-informazzjoni ⁽³⁾ tkopri firxa wiesja ta' attivitajiet elettronici li jseħħu *on-line*. Il-parti l-kbira ta' dawn l-attivitajiet m'humiex koperti bl-iskop ta' din id-Direttiva għaliex ma jikkonsistux kollha kemm huma jew prinċipalment fit-twassil ta' sinjali fuq *networks* ta' komunikazzjonijiet elettronici. It-telefonija bil-lehen u s-servizzi ta' twassil ta' posta elektronika huma koperti b'din id-Direttiva. L-istess imprima, per eżempju provduttur ta' servizzi bl-*Internet*, jista' joffri kemm servizz ta' komunikazzjonijiet elettronici, bħal l-aċċess għall-*Internet*, u servizzi mhux koperti taht din id-Direttiva, bħal provista ta' kontenut *web-based*.
- (11) Skond il-prinċipju tas-separazzjoni tal-funzjonijiet regolatorji u operazzjonali, l-Istati Membri għandhom jiggarrantixxu l-indipendenza ta' l-awtorità jew awtoritajiet nazzjonali regolatorji bil-hsieb li jiżguraw l-imparzjalità tad-deċiżjonijiet tagħhom. Il-htieġa ta' l-indipendenza hija mingħajr preġudizzju għall-awtonomija istituzzjonali u l-obbligazzjonijiet konstituzzjonali ta' l-Istati Membri jew tal-prinċipju ta' newtralità fir-rigward tar-regoli fl-Istati Membri li

⁽¹⁾ ĠU L 91, 07.4.1999, p. 10.

⁽²⁾ ĠU L 178, tas-17.7.2000, p. 1.

⁽³⁾ ĠU L 204, tal-21.7.1998, p. 37. Direttiva kif emendata bid-Direttiva 98/48/KE (ĠU L 217, tal-5.8.1998, p. 18).

▼B

jirregolaw is-sistema tas-sidien tal-proprjetà preskritta f'Artikolu 295 tat-Trattat. L-awtoritajiet nazzjonali regolatorji għandhom ikunu fil-pussess tar-rizorsi kollha mehtieġa, fir-rigward tan-numru ta' impjegati, kapaċità, u mezzi finanzjarji, għat-twettieq tax-xogħol tagħhom.

- (12) Kull parti li hija s-suġġett ta' deċiżjoni mill-awtorità nazzjonali regolatorja għandu jkollha d-dritt ta' appell lil korp li jkun indipendenti mill-partijiet involuti. Dan il-korp jista' jkun qorti. B'zieda, kull impriża li tqies li l-applikazzjonijiet tagħha għall-ghoti ta' drittijiet ta' faċilitajiet ta' stallazzjoni ma ġewx ittrattati skond il-prinċipji stipulati f'din id-Direttiva għandu jkollha d-dritt li tappella kontra dawk id-deċiżjonijiet. Din il-proċedura ta' appell hija mingħajr preġudizzju għad-diviżjoni tal-kompetenzi fi hdan is-sistemi nazzjonali għad-diviżjoni u tad-drittijiet ta' entitajiet legali u persuni naturali taht il-ligi nazzjonali.
- (13) L-awtoritajiet nazzjonali regolatorji għandhom il-htieġa li jiġbru informazzjoni mill-partecipanti fis-suq sabiex iwettqu b'mod effettiv ix-xogħol tagħhom. Jista' jkun hemm il-htieġa wkoll li dik l-informazzjoni tingabar għan-nom tal-Kummissjoni, biex tippermettilha li twettaq l-obbligazzjonijiet kollha tagħha taht il-ligi tal-Komunità. Il-talbiet għall-informazzjoni għandhom ikunu proporzjonati u m'għandhomx jimponu piż żejjed fuq l-imprizi. L-informazzjoni miġbura mill-awtoritajiet nazzjonali regolatorji għandha tkun pubblikament disponibbli, hlief sal-limitu li tkun kunfidenzjali skond ir-regoli nazzjonali dwar l-aċċess pubbliku għall-informazzjoni u bla hsara għall-ligi tal-Komunità u dik nazzjonali dwar il-kunfidenzjalità tan-negozju.
- (14) Informazzjoni li hija meqjusa kunfidenzjali minn awtorità nazzjonali regolatorja, skond ir-regoli tal-Komunità u dawk nazzjonali dwar il-kunfidenzjalità tan-negozju, tista' tinbidel biss mal-Kummissjoni u ma awtoritajiet nazzjonali regolatorji oħra fejn dak il-bdil huwa strettament mehtieġ għall-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva jew tad-Direttivi speċifiċi. L-informazzjoni mibdula għandha tkun limitata għal dak li huwa relevanti u proporzjonat għall-għand ta' dak il-bdil.
- (15) Huwa iimportanti li l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji jikkonsultaw mal-partijiet kollha interessati dwar id-deċiżjonijiet proposti waqt li jingħata kont tal-kummenti tagħhom qabel ma tiġi adottata deċiżjoni finali. Sabiex jiġi żgurat li deċiżjonijiet f'livell nazzjonali ma jkollhomx effetti kuntrarji fuq is-suq wiehed jew miri oħra tat-Trattat, l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji għandhom ukoll jinnotifikaw ċerti abbozzi ta' deċiżjonijiet lill-Kummissjoni u lill-awtoritajiet nazzjonali regolatorji oħra biex jagħtuhom l-opportunità li jikkumentaw. Huwa xieraq li l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji jikkonsultaw mal-partijiet interssati fuq l-abbozzi kollha tal-miżuri li għandhom effett fuq il-kummerċ bejn l-Istati Membri. Il-kazi fejn il-proċeduri msemminja f'Artikoli 6 u 7 japplikaw huma definiti f'din id-Direttiva u fid-Direttivi Speċifiċi. Il-Kummissjoni għandha tkun tista', wara li tikkonsulta mal-Kumitat tal-Konsultazzjonijiet, li tehtieġ lill-awtorità nazzjonali regolatorja li tirtira abbozz ta' miżura fejn ikun jikkonċerna

▼B

definizzjoni tas-swieq rilevanti jew in-nomina jew le ta' imprizi b'sahha sinifikanti fis-suq, u fejn dawk id-deċiżjonijiet johlqu ostakolu ghas-suq wiehed jew ikunu inkompatibbli mal-liġi tal-Komunità u b'mod partikolari mal-politika tal-miri li l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji għandhom isegwu. Din il-proċedura hija bla preġudizzju għall-proċedura ta' notifikazzjoni li għaliha tipprovdha d-Direttiva 98/34/KE u tal-prerogattivi tal-Kummissjoni taht it-Trattat dwar ksur tal-liġi tal-Komunità.

- (16) L-awtoritajiet nazzjonali regolatorji għandu jkollhom sett armonizzat ta' miri u prinċipji li jiggwidawhom, u għandhom, fejn mehtieg, jikkoordinaw l-azzjonijiet tagħom ma' l-awtoritajiet regolatorji ta' l-Istati Membri l-oħra fit-tweġtieq tax-xogħol tagħhom taht dan il-kwadru regolatorju.

- (17) L-attivitajiet ta' l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji stabbiliti taht din id-Direttiva u d-Direttivi Speċifiċi jikkontribwixxu għat-tweġtieq ta' politika aktar wiesa' fiż-żoni tal-kultura, l-impiegi, l-ambjent, il-koesjoni soċjali u l-ippjanar tal-bliet u rhula.

- (18) Il-htigiet li l-Istati Membri jiżguraw li l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji jagħtu l-akbar kont tax-xewqa li jsiru regolamenti teknoloġikament newtrali, jiġifieri li la jimponu u lanqas jiddiskriminaw favur l-użu ta' tip partikolari ta' teknoloġija, ma jipprekludux li jittiehdu passi proporzjonati biex jippromwovu ċerti servizzi speċifiċi fejn dan ikun ġustifikat, per eżempju t-televisin digitali bħala mezz għaž-żieda ta' l-effikaċja fl-Ispettru.

- (19) Il-frekwenzi tar-radju huma kontribuzzjoni essenzjali għas-servizzi tal-komunikazzjonijiet elettronici bbażati fuq ir-radju u, sal-limitu li jirrelataw ma' dawk is-servizzi, għandhom għalhekk ikunu allokati u assenjati mill-awtoritajiet nazzjonali regolatorji skond sett ta' miri armonizzati u prinċipji li jirregolaw l-azzjoni tagħhom kif ukoll fuq kriterji oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji, waqt li jingħata kont ta' l-interessi demokratiċi, soċjali, lingwistiċi u kulturali relatati ma l-użu tal-frekwenza. Huwa importanti li l-allokkazzjoni u l-assenjament tal-frekwenzi tar-radju jiġu amministrati bl-aktar mod effiċjenti possibbli. It-trasferiment tal-frekwenzi tar-radju jista' jkun mezz effettiv biex jiżjed l-użu effiċjenti ta' l-Ispettru, sakemm ikun hemm salvagwardi suffiċjenti operattivi li jipproteġu l-interess pubblika, b'mod partikolari l-htieġa li tiġi żgurata t-trasparenza u s-sorveljanza regolatorja ta' dawk it-trasferimenti. Id-Deciżjoni Nru 676/2002/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-7 ta' Marzu 2002 dwar kwadru regolatorju għall-politika ta' l-Ispettru tar-radju fil-Komunità Ewropea (Deciżjoni dwar l-Ispettru tar-Radju) ⁽¹⁾ tistabbilixxi kwadru għall-armonizzazzjoni tal-frekwenzi tar-radju, u azzjoni meħuda taht din id-Direttiva għandha tiffittex li tiffaċilita x-xogħol taht dik id-Deciżjoni.

⁽¹⁾ Ara paġna 1 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali.

▼B

- (20) L-aċċess għar-riżorsi tan-numerazzjoni fuq il-bażi ta' kriterji trasparenti, oġġettivi u mhux diskriminatorji huwa essenzjali għall-imprizi biex jikkompetu fis-settur tal-komunikazzjonijiet elettro-niċi. L-elementi kollha għall-pjani nazzjonali ta' numerazzjoni għandhom ikunu amministrati mill-awtoritajiet nazzjonali regolatorji, inklużi l-kodiċi tal-punti wżati fl-indirizzar tan-*networks*. Fejn ikun hemm il-htieġa ta' l-armonizzazzjoni tar-riżorsi tan-numerazzjoni fil-Komunità biex jissostna l-iżvilupp ta' servizzi pan-Ewropew, il-Kummissjoni tista' tiehu miżuri tekniċi ta' implimentazzjoni bl-użu tas-settgħat esekuttivi tagħha. Fejn dan ikun xieraq biex tiġi żgurata l-interoperabilità globali shiha tas-servizzi, l-Istati Membri għandhom jikkoordinaw il-posizzjonijiet nazzjonali tagħhom skond it-Trattat f'organizzazzjonijiet internazzjonali u laqgħat fejn jittiehdu deċiżjonijiet dwar n-numerazzjoni. Id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva m'għandhomx jistabbilixxu xi żoni godda ta' responsabbiltà għall-awtoritajiet nazzjonali regolatorji fil-qasam ta' l-ismijiet u l-indirizzar ta' l-*Internet*.
- (21) L-Istati Membri jistgħu jużaw, fost hwejjeġ ohra, proċeduri ta' għażla kompetittivi jew komparattivi għall-assenjament ta' frekwenzi tar-radju kif ukoll tan-numri b'valur ekonomiku eċċezzjonali. Fl-amministrazzjoni ta' dawk l-iskemi, l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji għandhom jagħtu kont tad-dispożizzjonijiet ta' Artikolu 8.
- (22) Għandu jkun żgurat li jkun jeżistu proċeduri għall-ġħoti ta' drittijiet għall-installazzjoni ta' faċilitajiet li jkun f'waqthom, mhux diskriminatorji u trasparenti, sabiex jiġu garantiti l-kondizzjonijiet għall-kompetizzjoni ġusta u effettiva. Din id-Direttiva hija mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet nazzjonali li jirregolaw l-esproprjazzjoni jew l-użu tal-proprjetà, eżerċizzju normali tad-drittijiet fuq il-proprjetà, l-użu normali tad-dominju pubbliku, jew għall-prinċipju tan-newtralità fir-rigward tar-regoli fl-Istati Membri li jirregolaw is-sistema tas-sidien tal-proprjetà.
- (23) Il-qsim tal-faċilitajiet jista' jkun ta' benefiċċju għall-ippjanar ta' l-ibliet, is-sahha pubblika jew raġunijiet ambjentali, u għandu jkun inkoraġġit mill-awtoritajiet nazzjonali regolatorji fuq il-bażi ta' patti ta' ftehim volontarji. Fil-każi fejn l-imprizi jiġu mcaħħda minn aċċess għal alternattivi vijabbli, il-qsim obbligatorju ta' faċilitajiet jew proprjetà jista' jkun adattat. ikopri fost hwejjeġ ohra: ko-lokazzjoni fiżika u kanali, bini, arbli, antenni jew qsim ta' sistemi ta' antenni. Il-qsim obbligatorju ta' faċilitajiet jew proprjetà għandu jiġi mpost fuq imprizi biss wara konsultazzjoni pubblika shiha.
- (24) Fejn operatori mobbli jkun meħtieġa li jaqsmu torrijiet jew arbli għal raġunijiet ambjentali, dakil-qsim mandatarju jista' jwassal għal tnaqqis fil-leveli massimi tas-sahha tat-trasmissjoni permisibbli għal kull operatur għal raġunijiet ta' saħha pubblika, u dan jista' jeħtieġ lill-operatori li jistallaw aktar siti biex jiżguraw kopertura nazzjonali.
- (25) Hemm il-htieġa ta' obbligazzjonijiet minn qabel f'ċerti ċirkostanzi sabiex jiġi żgurat l-iżvilupp ta' suq kompetittiv. It-tifsira ta' saħha sinifikanti fis-suq fid-Direttiva 97/33/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Ġunju 1997 dwar interkonnessjoni fit-telekomunikazzjonijiet fir-rigward ta' l-assigurazzjoni ta' servizz

▼B

universali u interoperabilità permess ta' l-applikazzjoni tal-prinċipji tal-provista ta' retikolt miftuh (ONP) ⁽¹⁾ kienet effiċjenti fl-istadji inizjali tal-ftuh tas-suq bħala limitu għall-obbligazzjonijiet, iżda issa hija mehtieġa li tiġi adattata biex isservi swieq aktar kompressi u dinamiċi. Għal din ir-raġuni, t-tifsira wzata f'din id-Direttiva hija ekwivalenti għall-konċett ta' dominanza kif definit fil-kazistika tal-Qorti tal-Gustizzja tal-Qorti ta' l-Ewwel Istanza tal-Komunitajiet Ewropej.

- (26) Żewġ imprizi jew aktar jistgħu jinstabu li jkunu jgawdu pożizzjoni kongunta dominanti mhux biss fejn jeżistu rabtiet strutturali jew oħrajn bejniethom iżda wkoll fejn l-istruttura tas-suq relevanti hija konduttiva għal effetti koordinati, jiġifieri, tinkoraġġixxi komportament prallel jew allinejat anti-kompetittiv fis-suq.
- (27) Huwa essenzjali li obbligazzjonijiet regolatorji minn qabel għandhom jiġu imposti biss fejn ma jkunx hemm kompetizzjoni effettiva, jiġifieri fi swieq fejn ikun hemm impriza waħda jew aktar b'saħħa sinifikanti fis-suq, u fejn ir-rimedji tal-ligi tal-kompetizzjoni nazzjonali jew tal-Komunità ma jkunux suffiċjenti biex jindirizzaw dik il-problema. Huwa mehtieġ għalhekk li l-Kummissjoni thejji linji gwida fil-livell Tal-Komunità kond il-prinċipji tal-ligi tal-kompetizzjoni biex l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji jsegwu fl-istima jekk il-kompetizzjoni hijiex effettiva f'suq partikolari u fl-istima tas-saħħa sinifikanti fis-suq. L-awtoritajiet nazzjonali regolatorji għandhom janalizzaw jekk is-suq fi prodott partikolari jew servizz ikunx effettivament kompetittiv f'żona ġeografika partikolari, li tista' tkun it-territorju kollu jew parti minnu ta' l-Istat Membru konċernat jew partijiet ġirien tat-territorji ta' l-Istati Membri meqjusa flimkien. Analizi tal-kompetizzjoni effettiva għandu jinkludi analizi dwar jekk is-suq hux prospettivament kompetittiv, u b'hekk jekk xi nuqqas ta' kompetizzjoni effettiva hijiet deġġiema. Dawk il-linji gwida għandhom ukoll jindirizzaw il-kwistjoni ta' swieq ġodda emergenti, fejn fil-fatt il-mexxej tas-suq x'aktarx li jkollu sehem sostanzjali tas-suq iżda m'għandux jiġi suġġett għal obbligazzjonijiet mhux adattati. Il-Kummissjoni għandha tirrevedi regolarment il-linji gwida biex tassigura li jibghqu adattati f'suq li jiżviluppa b'mod mghaġġel. L-awtoritajiet nazzjonali regolatorji għandhom il-htieġa li jikkoperaw ma xulxin fejn jinstab li s-suq relevanti jkun transnazzjonali.
- (28) Biex jiġi stabbilit jekk impriza jkollhix saħħa sinifikanti fis-suq f'suq speċifiku, l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji għandhom jaġixxu skond il-ligi tal-Komunità u jagħtu l-akbar kont tal-linji gwida tal-Kummissjoni.
- (29) Il-Komunità u l-Istati Membri dahlu fi rbit b'relazzjoni ma' l-istandards u l-kwadru regolatorju tan-*networks* u tas-servizzi tat-telekomunikazzjonijiet fl-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ.

⁽¹⁾ ĠU L 199, tas-26.7.1997, p. 32. Direttiva kif emendata bid-Direttiva 98/61/KE (ĠU L 268, 03.10.1998, p. 37).

▼B

- (30) L-istandardizzazzjoni għandha tibqa' primarjament proċess immexxi mis-suq. Izda xorta waħda jista' jkun hemm sitwazzjonijiet fejn ikun adattat li tenhtiegħ konformità ma' *standards* speċifiċi fil-livell tal-Komunità biex tiġi assicurata l-interoperabilità fis-suq wiehed. Fil-livell nazzjonali, l-Istati Membri huma suġġetti għad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 98/34/KE. Id-Direttiva 95/47/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 1995 dwar l-użu ta' *standards* għat-trasmissjoni ta' sinjali televiżivi⁽¹⁾ m'għamlitx obbligatorja l-htieġa ta' xi sistema ta' trasmissjoni diġitali tat-televiżjoni jew servizz. Permezz tal-Grupp tax-Xandir Diġitali bil-Vidjo, il-partecipanti tas-suq Ewropew żviluppaw familja ta' sistema ta' trasmissjoni televiżiva li giet *standardised* mill-Istitut ta' l-i *standards* Ewropew tat-Telekomunikazzjonijiet (ETSI) li sara rakkomandazzjonijiet ta' l-Unjoni Internazzjonali tat-Telekomunikazzjonijiet. Kull deċizzjoni biex l-implimentazzjoni ta' dawk l-istandards issir mandatarja għandha ssegwi konsultazzjoni pubblika shiha. Il-proċeduri ta' l-istandardizzazzjoni taht din id-Direttiva huma minghajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva tal-Kunsill 73/23/KEE tad-19 ta' Frar 1973 dwar l-armonizzazzjoni tal-liġijiet ta' l-Istati Membri li jirrelataw ma'apparat elettroniku mahsub biex jintuża fil-limiti ta' ċerti vultaġġi⁽²⁾ u d-Direttiva tal-Kunsill 89/336/KEE tat-3 ta' Mejju 1989 dwar l-approssimazzjoni tal-liġijiet ta' l-Istati Membri li jirrelataw mal-kompatibilità elettromanjetika⁽³⁾.
- (31) L-interoperabilità ta' servizzi diġitali interattivi tat-televiżjoni u tagħmir imtejjeb tat-televiżjoni diġitali, fil-livell tal-konsumatur, għandha tiġi mhajra sabiex tiżgura t-tmexxija libera ta' l-informazzjoni, il-pluralizmu fil-*media* u d-diversità kulturali. Huwa mixtieq li l-konsumaturi jkollhom il-kapaċità li jirċievu jkun x'ikun il-mod ta' trasmissjoni, is-servizzi kollha diġitali nterattivi tat-televiżjoni, wara li jingħata kont tan-newtralità teknoloġika, il-progress teknoloġiku futur, il-htieġa tal-promozzjoni tat-televiżjoni diġitali skond l-ghażla, u l-istat tal-kompetizzjoni fis-swieq għas-servizzi diġitali tat-televiżjoni. L-operaturi tat-televiżjoni diġitali interattiva għandhom jippruvaw li jimplimentaw *interface* miftuh ta' applikazzjoni tal-programm (API) li jikkonforma ma' l-istandards jew speċifikazzjonijiet adottati mill-organizzazzjoni Ewropea ta' l-i *standards*. L-emigrazzjoni minn APIs għal APIs ġodda miftuha għandha tkun inkoraġġita u organizzata, per eżempju b'Memorandi ta' Ftehim bejn il-partijiet kollha rilevanti tas-suq. APIs miftuha jiffaċilitaw l-interoperabilità, jiġifieri l-portabilità tal-kontenut interattiv bejn il-mekkanizmi tat-twassil, u l-funzjonalità shiha ta' dan il-kontenut fuq apparat diġitali mtejjeb tat-televiżjoni. Izda, l-htieġa li ma jkunx hemm tfixkil għall-iffunzjonar ta' l-apparat li jirċievi u biex jiġi protett minn attakki malizzjużi, per eżempju minn viruses, għandu jingħata kont tagħha.
- (32) Fil-każ ta' tilwim bejn żewġ impriżi fl-istess Stat membru f'żona koperta b'din id-Direttiva jew bid-Direttivi Speċifiċi, per eżempju li tirrelata ma' obligazzjonijiet għall-aċċess jew interkonnessjoni jew mal-mezzi tat-trasferimenti tal-listi ta' l-abbonati, il-parti milquta li tkun innegozjat in bona fede izda li naqsett li tilhaq ftehim għandha tkun tista' titlob lill-awtorità nazzjonali regolatorja biex tirrizolvi d-tilwim. L-awtoritajiet nazzjonali regolatorji

(1) ĠU L 281, tat-23.11.1995, p. 51.

(2) ĠU L 77, tas-26.3.1973, p. 29.

(3) ĠU L 139, tat-23.5.1989, p. 19.

▼B

għandhom ikunu jistgħu jimponu soluzzjoni fuq il-partijiet. L-intervent ta' awtorità nazzjonali regolatorja fir-risoluzzjoni ta' tilwim bejn intrapriżi li jipprovdu *networks* ta' komunikazzjonijiet pubbliċi jew servizzi fi Stat Membru għandu jfittex li jassigura l-konformità ma' l-obbligazzjonijiet li jgħorġu taħt din id-Direttiva jew id-Direttivi Speċifiċi.

- (33) B'zieda mad-drittijiet ta' rikors mogħtija taħt il-liġi nazzjonali jew tal-Komunità, hemm il-htieġa ta' proċedura sempliċi li għandha tinbeda fuq it-talba ta' xi wiehed mill-partijiet fid-tilwim, biex jiġu riżolti tilwim bejn il-fruntieri li huma barra l-kompetenza ta' awtorità nazzjonali regolatorja waħda.
- (34) Kumitat wiehed għandu jissostitwixxi “l-Kumitat ONP” mahtur b'Artikolu 9 tad-Direttiva 90/387/KEE u l-Kumitat tal-Liċenzi mahtur b'Artikolu 14 tad-Direttiva 97/13/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ta' l-10 ta' April 1997 dwar kwadru komuni għall-awtorizzazzjonijiet ġenerali u l-liċenzi individwali fil-qasam tas-servizzi tat-telekomunikazzjonijiet ⁽¹⁾.
- (35) L-awtoritajiet nazzjonali regolatorji u l-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni għandhom jipprovdu lill-xulxin bl-informazzjoni meħtieġa biex japplikaw id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva u tad-Direttivi Speċifiċi, sabiex ikun jistgħu jikkoperaw għal kollox flimkien. Fir-rigward ta' l-informazzjoni mibdula, l-awtorità li tirċievi għandha tassigura l-istess livel ta' kunfidenzjalità bħall-awtorità li toriġina.
- (36) Il-Kummissjoni wriet il-ħsieb tagħha li tistabbilixxi grupp ta' regolaturi Ewropej għan-*networks* ta' komunikazzjonijiet elettro-niċi u servizzi li jikkostitwixxi mekkaniżmu adatta biex iħajjar il-koperazzjoni u l-koordinazzjoni bejn awtoritajiet nazzjonali regolatorji, sabiex jippromwovi l-iżvilupp tas-suq intern għar-retikolari ta' komunikazzjonijiet elettro-niċi u servizzi, u biex ifittex li tinkiseb l-applikazzjoni konsistenti, fl-Istati Membri kollha, tad-dispożizzjonijiet stipulati f'din id-Direttiva u fid-Direttivi Speċifiċi, b'mod partikolari fejn il-liġi nazzjonali li timplimenta l-liġi tal-Komunità tagħti lill-awtoritajiet nazzjonali regolatorji settgħat kunsiderevoli ta' diskrezzjoni fl-applikazzjoni tar-regoli rilevanti.
- (37) L-awtoritajiet nazzjonali regolatorji għandhom ikunu meħtieġa li jikkoperaw ma' xulxin u mal-Kummissjoni b'mod trasparenti biex tiġi assicurata l-applikazzjoni konsistenti, fl-Istati Membri kollha tad-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva u tad-Direttivi Speċifiċi. Il-koperazzjoni tista' ssehh, fost hwejjeġ ohra, fil-Kumitat tal-Komunikazzjonijiet jew fil-Grupp li jikkomprenedi r-regolaturi Ewropej. L-Istati Membri għandhom jiddeċiedu liema korpi huma l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji għall-ghanijiet ta' din id-Direttiva u tad-Direttivi Speċifiċi.
- (38) Miżuri li jistgħu jaffettwaw il-kummerċ bejn l-Istati Membri huma miżuri li jista' jkollhom influwenza, diretta jew indiretta, attwali jew potenzjali, fuq ix-xejra tal-Kummerċ bejn l-Istati Membri b'mod li jista' jinholoq ostakolu għas-suq wiehed. Jikkomprenedu miżuri li jista' jkollhom impatt sinifikanti fuq l-operaturi jew l-utenti fi Stati Membri ohra, li jinkludu, fost

⁽¹⁾ ĠU L 117, 07.5.1997, p. 15.

▼B

hwejjeg oħra: miżuri li jeffettwaw il-prezzijiet għall-utenti fi Stati Membri oħra; miżuri li jeffettwaw l-abilità ta' mpreżza stabbilita fi Stat Membru ieħor li ttiprovdi servizz ta' komunikazzjonijiet elettronici, b'mod partikolari miżuri li jeffettwaw l-abilità li jiġu offriti servizzi fuq bazi transnazzjonali; u miżuri li jeffettwaw l-istruttura tas-suq jew l-aċċess, li jwasslu għal riperkussjonijiet għal impreżi fi Stati Membri oħra.

- (39) Id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva għandhom jiġu riveduti perjodikament, b'mod partikolari bil-hsieb li tiġi stabbilita l-htieġa ta' modifikazzjoni fid-dawl tal-kondizzjonijiet li jinbidlu teknoloġiċi u tas-suq.
- (40) Il-miżuri meħtieġa għall-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva għandhom jiġu adottati skond id-Deċiżjoni tal-Kunsill 1999/468/KE tat-28 ta' Ġunju 1999 li tistipula l-proċeduri għall-eżerċizzju tas-settgħat ta' implimentazzjoni konferiti fuq il-Kummissjoni ⁽¹⁾.
- (41) Minhabba li l-miri ta' l-azzjoni proposta, jiġifieri l-ksib ta' kwadru armonizzat għar-regolament ta' servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici, *networks* ta' komunikazzjonijiet elettronici, faċilitajiet assoċjati u servizzi assoċjati ma jistgħux suffiċjentement jinkisbu mill-Istati Membri u għandhom għalhekk, bir-raġuni ta' l-Ispettru u l-effetti ta' din l-azzjoni, jinkisbu aħjar fil-livell tal-Komunità, il-Komunità tista' tadotta miżuri skond il-prinċipji tas-sussidjarjetà kif stipulati f'Artikolu 5 tat-Trattat. Skond il-prinċipju tal-proporzjonalità, kif stipulat f'dak Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx 'l hinn minn dak li huwa meħtieġ għal dawk il-miri.
- (42) Ċerti direttivi u deċiżjonijiet f'dan il-qasam għandhom jiġu mhassra.
- (43) Il-Kummissjoni għandha tissorvelja it-transizzjoni mill-wafas eżistenti għall-kwadru il-ġdid, u tista' b'mod partikolari, fi żmien adattat, iġġib il-quddiem proposta biex thassar ir-Regolament (KE) Nru 2887/2000 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ta' l-20 ta' Diċembru 2000 dwar aċċess mhux marbut għall-konnessjoni lokali ⁽²⁾,

ADOTTAW DIN ID-DIRETTIVA:

IL-KAPITOLU I

IL-QASAM TA' APPLIKAZZJONI, L-GHAN U T-TIFSIRIET

Artikolu 1

Il-qasam ta' applikazzjoni u miri

▼M3

1. Din id-Direttiva tistabbilixxi qafas armonizzat għar-regolazzjoni tas-servizzi tal-komunikazzjoni elettronika, tan-netwerks tal-komunikazzjoni elettronika, tal-faċilitajiet assoċjati u tas-servizzi assoċjati, u

⁽¹⁾ ĠU L 184, tas-17.7.1999, p. 23.

⁽²⁾ ĠU L 336, tat-30.12.2000, p. 4.

▼ **M3**

għal ċerti aspetti tat-tagħmir terminali sabiex ikun iffacilitat l-aċċess għall-utenti finali b'dizabilità. Tistabbilixxi l-kompiti tal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali u tistabbilixxi lista ta' proċeduri biex tiżgura l-applikazzjoni armonizzata tal-qafas regolatorju f'kull parti tal-Komunità.

▼ **B**

2. Din id-Direttiva kif ukoll id-Direttivi Speċifiċi huma minghajr preġudizzju għall-obbligazzjonijiet iimposti bil-liġi nazzjonali skond il-liġi tal-Komunità jew bil-liġi tal-Komunità fir-rigward tas-servizzi provduti bl-użu ta' *networks* ta' komunikazzjonijiet elettronici u servizzi.

3. Din id-Direttiva kif ukoll id-Direttivi Speċifiċi huma minghajr preġudizzju għall-miżuri meħuda fil-livell tal-Komunità jew nazzjonali, b'konformità mal-liġi tal-Komunità, li jfittxu miri ta' interess ġenerali, b'mod partikolari li jirrelataw mar-regolament tal-kontenut u l-politika awdjo-viżwali.

▼ **M3**

3a. Il-miżuri meħudin mill-Istati Membri fir-rigward tal-aċċess ta', jew użu minn, utenti aħharija ta' servizzi u applikazzjonijiet permezz tan-networks tal-komunikazzjoni elettronika għandhom jirrispettaw id-drittijiet u l-libertajiet fundamentali tal-persuni fiżiċi, kif garantiti mill-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali u mill-prinċipji ġenerali tal-liġi Komunitarja.

Kwalunkwe waħda minn dawn il-miżuri fir-rigward tal-aċċess ta', jew użu minn, utenti aħharija ta' servizzi u applikazzjonijiet permezz tan-networks tal-komunikazzjoni elettronika li jkollhom il-possibbiltà li jirrestringu dawk id-drittijiet u l-libertajiet fundamentali jistgħu jigu iimposti biss jekk ikunu adegwati, proporzjonati u meħtieġa fi hdan soċjetà demokratika, u l-implimentazzjoni tagħhom għandha ssir konformement mal-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali u mal-prinċipji ġenerali tal-liġi Komunitarja, inklużi dawk tal-protezzjoni ġudizzjarja effikaċi u tal-proċess kif dovut. Konformement, dawn il-miżuri jittiehdu biss jekk b'rispett kif dovut għall-prinċipju tal-presunzjoni tal-innoċenza u għad-dritt tal-privatezza. Għandha tiġi garantita, minn qabel, proċedura ġusta u imparzjali, inkluż id-dritt tas-smiġh tal-persuna jew persuni konċernati, sugġett għall-htieġa ta' kundizzjonijiet xierqa u arrangamenti proċedurali xierqa f'kazijiet ta' urġenza sostanzjati kif dovut konformement mal-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali. Għandu jkun garantit id-dritt ta' ri-eżami ġudizzjarju li jkun effikaċi u tempestiv.

▼ **B**

4. Din id-Direttiva u d-Direttivi Speċifiċi huma minghajr preġudizzju għad-Direttiva 1999/5/KE.

▼ **M2**

5. Din id-Direttiva u d-Direttivi Speċifiċi għandhom japplikaw minghajr preġudizzju għal kull miżura speċifika adottata għar-regolamentazzjoni tar-*roaming* internazzjonali fuq *networks* pubbliċi tal-komunikazzjonijiet mobbli fi hdan il-Komunità.

▼B*Artikolu 2***Tifsiriet**

Għall-finijiet ta' din id-Direttiva:

▼M3

- (a) “network ta’ komunikazzjoni elettronika” tfisser sistemi ta’ trażmissjoni u, fejn applikabbli, apparat għall-kommutazzjoni jew ta’ routing u riżorsi oħra, li jinkludi elementi ta’ network li mhumex attivi, li jippermettu t-twassil ta’ sinjali permezz ta’ wajer, radju, mezzi ottiċi jew elettromanjetiċi oħra, inklużi networks tas-satellita, networks fissi (circuit- u packet-switched, inkluż l-Internet) u mobbli terrestri, sistemi ta’ kejbil tal-elettriku, sal-punt li jintużaw għall-ghan ta’ trażmissjoni tas-sinjali, networks użati għax-xandir bir-radju u bit-televiżjoni, u networks tat-televiżjoni bil-kejbil, irrilevament mit-tip ta’ informazzjoni mwassla;
- (b) “swieq tranżnazzjonali” tfisser swieq identifikati skont l-Artikolu 15(4) li jkopru l-Komunità jew parti sostanzjali tagħha, li jinsabu f’aktar minn Stat Membru wiehed.

▼B

- (c) “servizzi ta’ komunikazzjonijiet elettronici” tfisser servizz normalment provdut bi hlas li jikkonsisti kollu kemm hu jew fil-parti l-kbira tiegħu fit-twassil ta’ sinjali fuq *networks* ta’ komunikazzjonijiet elettronici, inklużi servizzi ta’ telekomunikazzjonijiet u servizzi ta’ trasmissjoni f’servizzi wżati għax-xandir, iżda esklużi servizzi li jipprovdu, b’eżerċizzu ta’ kontroll editorjali fuq, kontenut trasmess bl-użu ta’ *networks* ta’ komunikazzjonijiet elettronici u servizzi; ma jinkludix servizzi tas-soċjeta ta’ l-informazzjoni, kif definiti f’Artikolu 1 tad-Direttiva 98/34/KE, li ma jikkonsistux kollha kemm huma jew fil-parti l-kbira tagħhom għat-twassil ta’ sinjali b’*networks* ta’ komunikazzjonijiet elettronici;

▼M3

- (d) “network pubbliku tal-komunikazzjoni” tfisser network tal-komunikazzjoni elettronika użat kollu jew prinċipalment biex jipprovdi s-servizzi tal-komunikazzjoni elettronika disponibbli għall-pubbliku li jissapportjaw it-trasferiment tal-informazzjoni bejn il-punti terminali tan-network;
- (da) “punt tat-terminazzjoni tan-network” (NTP) tfisser il-punt fiżiku li bih l-abbonat jiġi provdut b’aċċess għal network pubbliku ta’ komunikazzjoni; fil-każ ta’ networks li jinvolvu l-iswiċċjar jew it-trasferiment, l-NTP huwa identifikat permezz ta’ indirizz speċifiku tan-network, li jista’ jitqabba ma’ numru ta’ abbonat jew isem;
- (e) “faċilitajiet assoċjati” tfisser dawk is-servizzi assoċjati, l-infrastrutturi fiżiċi u faċilitajiet jew elementi oħra assoċjati ma’ network tal-komunikazzjoni elettronika u/jew servizz tal-komunikazzjoni elettronika li jagħmlu possibbli u/jew jissapportjaw il-provvista ta’ servizzi permezz ta’ dak in-network u/jew servizz jew li għandhom il-potenzjal li jagħmlu dan, u jinkludu, inter alia, bini jew dħul għal bini, sistemi ta’ wajers tal-bini, antenni, torrijiet u kostruzzjonijiet oħra ta’ appogg, tubi, kondjuwits, toqob tal-ispezzjonar u kaxxi tat-triq;

▼ **M3**

- (ea) “servizzi assoċjati” tfisser dawk is-servizzi assoċjati ma' network tal-komunikazzjoni elettronika u/jew servizz tal-komunikazzjoni elettronika li jagħmlu possibbli u/jew jissapportjaw il-provvista ta' servizzi permezz ta' dak in-network u/jew servizz jew li għandhom il-potenzjal li jagħmlu dan, u jinkludu, inter alia, traduzzjoni ta' numri jew sistemi li joffru funzjonalità ekwivalenti, sistemi ta' aċċess kundizzjonali u gwidi tal-programmi elettronici, kif ukoll servizzi oħra bħal servizz ta' identità, lok u preżenza;

▼ **B**

- (f) “sistema ta' aċċess kondizzjonali” tfisser kull mezz tekniku u/jew arrangament li bih l-aċċess għal servizz protett tax-xandir bir-radju jew televiżjoni f'forma li tiftiehem ikun kondizzjonal bi shubija forma oħra ta' awtorizzazzjoni ndividwali minn qabel;
- (g) “awtorità nazzjonali regolatorja” tfisser il-korp jew kopri fdati minn Stat Membru b'xi wiehed mix-xogħlijiet regolatorji assenjati f'din id-Direttiva jew fid-Direttivi Speċifiċi;
- (h) “utent” tfisser entità legali jew persuna naturali li tuża jew li titlob servizz pubblikament disponibbli ta' komunikazzjonijiet elettronici;
- (i) “konsumatur” tfisser kull persuna naturali li tuża jew titlob servizz pubblikament disponibbli ta' komunikazzjonijiet elettronici għal għanijiet li huma barra n-negozju tiegħu jew tagħha, kummerċ jew professjoni;
- (j) “servizz universali” tfisser is-sett minimu ta' servizzi, definit fid-Direttiva 2002/22/KE (Direttiva Servizz Universali), ta' kwalità speċifikata li huwa disponibbli għall-utenti kollha tkun xi tkun il-lokazzjoni ġeografika tagħhom u, fid-dawl ta' kondizzjonijiet speċifiċi nazzjonali, bi prezz li jista' jintlaħaq;
- (k) “abbonat” tfisser kull persuna naturali jew entità legali li jew hija parti f'kuntratt mal-provditur ta' servizzi pubblikament disponibbli ta' komunikazzjonijiet elettronici għall-provvista ta' dawk is-servizzi;

▼ **M3**

- (l) “Direttivi Speċifiċi” tfisser id-Direttiva 2002/20/KE (Direttiva dwar l-Awtorizzazzjoni), id-Direttiva 2002/19/KE (Direttiva dwar l-Aċċess), id-Direttiva 2002/22/KE (Direttiva dwar is-Servizz Universali) u d-Direttiva 2002/58/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Lulju 2002 dwar l-ipproċessar tad-data personali u l-protezzjoni tal-privatezza fis-settur tal-komunikazzjoni elettronika (Direttiva dwar il-privatezza u l-komunikazzjoni elettronika) ⁽¹⁾;

▼ **B**

- (m) “provvista ta' *network* ta' komunikazzjonijiet elettronici” tfisser l-istabbiliment, l-operazzjoni, il-kontroll jew it-tagħmil disponibbli ta' dak in-network;
- (n) “utent finali” tfisser utent li ma jipprovdix *networks* pubbliċi ta' komunikazzjonijiet jew servizzi pubbliċi ta' servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici.

⁽¹⁾ ĠU L 201, 31.7.2002, p. 37.

▼B

- (o) “apparat imtejjeb ta' televiżjoni digitali” tfisser kaxxi *set-top* mahsuba għall-konnessjoni ma settijiet tat-televixin jew settijiet tat-televixinx digitali ntegrati, kapaċi li jirċievu servizzi digitali interattivi tat-televiżjoni;
- (p) “*interface* għall-programm ta' applikazzjoni (API)” tfisser *interfaces* ta' *software* bejn applikazzjonijiet, magħmula disponibbli minn xandara jew provduri ta' servizz, u r-riżorsi ta' apparat imtejjeb digitali tat-televiżjoni għal servizzi digitali ta-televixin jew tar-radju;

▼M3

- (q) “allokazzjoni ta' spettru” tfisser l-indikazzjoni ta' medda ta' frekwenzi għal użu minn tip wiehed jew aktar ta' servizzi ta' komunikazzjoni bir-radju, fejn xieraq, taht kondizzjonijiet speċifiċi;
- (r) “interferenza ta' hsara” tfisser interferenza li tipperikola l-funzjonament ta' servizz tan-navigazzjoni bir-radju jew ta' servizzi oħra ta' sigurtà jew li inkella tiddegrada serjament, tfixkel jew tinterrompi ripetutament servizzi ta' komunikazzjoni bir-radju li joperaw skont ir-regolamenti tal-Komunità jew nazzjonali applikabbli;
- (s) “sejha” tfisser konnessjoni stabbilita permezz ta' servizz telefoniku pubblikament disponibbli li jippermetti komunikazzjoni li taħdem f'zewġ direzzjonijiet.

▼B

IL-KAPITOLU II

AWTORITAJIET NAZZJONALI REGOLATORJI

*Artikolu 3***Awtoritajiet nazzjonali regolatorji**

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li kull wiehed mix-xoghlijiet assenjati lill-awtoritajiet nazzjonali regolatorji f'din id-Direttiva u fid-Direttiva Speċifiċi jitwettaq minn korp kompetenti.
2. L-Istati Membri għandhom jiggarantixxu l-indipendenza ta' l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji billi jassiguraw li jkun legalment distinti minn u funzjonalment indipendenti mill-organizzazzjonijiet kollha li jipprovdu *networks* ta' komunikazzjonijiet elettronici, apparat jew servizzi. L-Istati Membri li jżommu l-proprjetà jew jikkontrollaw intrapriżi li jipprovdu *networks* ta' komunikazzjonijiet elettronici u/jew servizzi għandhom jassiguraw is-separazzjoni strutturali effettiva tal-funzjoni regolatorja mill-attivitajiet assoċjati mal-proprjetà jew kontroll.

▼M3

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jeżerċitaw is-setgħat tagħhom b'mod imparzjali, trasparenti u tempestiv. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet nazzjonali ta' sorveljanza jkollhom ir-riżorsi umani u finanzjarji xierqa biex iwettqu d-dmirijiet assenjati lilhom.

▼M3

►C1 3a. Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tal-paragrafi 4 u 5, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali responsabbli għal regolazzjoni tas-suq ex-ante jew għar-riżoluzzjoni ta' tilwima bejn impriżi skont l-Artikolu 20 jew 21 ta' din id-Direttiva għandhom jaġixxu indipendentement u m'għandhom jitolbu jew jiehdu struzzjonijiet minn ebda korp fir-rigward tal-eżerċitar ta' dawn il-kompiti assenjati lilhom taht il-liġi nazzjonali li timplimenta l-liġi Komunitarja. Dan ma għandux ifixkel is-supervizjoni skont il-liġi kostituzzjonali nazzjonali. Il-korpi ta' appell biss stabbiliti skont l-Artikolu 4 għandu jkollhom is-setgħa li jissospendu jew ibiddlu deċiżjonijiet mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kap ta' awtorità regolatorja nazzjonali, jew ◀ fejn applikabbli, il-membri tal-korp kolleġġjali li jkopri dik il-funzjoni f'awtorità regolatorja nazzjonali msemmija fl-ewwel subparagrafu jew is-sostituti tagħhom ikunu jistgħu jitkeċċew biss jekk ma jissodisfawx iktar il-kondizzjonijiet mitluba għat-twettiq ta' dmirijiethom li jkunu stabbiliti minn qabel fil-liġi nazzjonali. Id-deċiżjoni biex jitkeċċa l-kap tal-awtorità regolatorja nazzjonali, jew fejn applikabbli biex jitkeċċew il-membri tal-korp kolleġġjali li jkopri dik il-funzjoni għandha ssir pubblika fiz-żmien tat-tkeċċija. Il-kap imkeċċi tal-awtorità regolatorja nazzjonali, jew fejn applikabbli l-membri tal-korp kolleġġjali li jkopri dik il-funzjoni, għandhom jirċievu dikjarazzjoni ta' raġunijiet u għandu jkollhom id-dritt jitolbu l-pubblikazzjoni tagħha, jekk din ma tkunx ser issir, f'liema każ hija tiġi pubblika.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li awtoritajiet regolatorji nazzjonali msemmija fl-ewwel subparagrafu jkollhom baġits annwali separati. Il-baġits għandhom ikunu pubblikati. L-Istati Membri għandhom jiżguraw ukoll li l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jkollhom riżorsi umani u finanzjarji xierqa sabiex ikunu jistgħu jiehdu sehem b'mod attiv fil-Korp ta' Regolaturi Ewropej għall-Komunikazzjonijiet Elettroniċi (BEREC) ⁽¹⁾, kif ukoll jagħtu l-kontribut tagħhom lil dan il-Korp.

3b. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-ghanijiet tal-BEREC fil-promozzjoni ta' koordinazzjoni u koerenza regolatorja akbar huma aappoġġati b'mod attiv mill-awtoritajiet nazzjonali regolatorji rispettivi.

3c. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-ARN jiehdu kont shih tal-opinjoni u l-pożizzjonijiet komuni adottati mill-BEREC meta jadottaw id-deċiżjonijiet tagħhom għas-swieq nazzjonali tagħhom.

▼B

4. L-Istati Membri għandhom jippubblikaw ix-xogħlijiet imwettqa mill-awtoritajiet nazzjonali regolatorji f'forma faċilment aċċessibbli, b'mod partikolari fejn daww ix-xogħlijiet huma assenjati lill-aktar minn korp wiehed. L-Istati Membri għandhom jassiguraw, fejn xieraq, konsultazzjoni u koperazzjoni bejn daww l-awtoritajiet, u bejn daww l-awtoritajiet u l-awtoritajiet nazzjonali fdati bl-implimentazzjoni tal-liġi tal-konsumatur, dwar kwistjonijiet ta' interess komuni. Fejn akatr minn awtorità wahda jkollha l-kompetenza li tindirizza daww il-kwistjonijiet, l-Istati Membri għandhom jassiguraw li x-xogħlijiet rispettivi ta' kull awtorità jiġu pubblikati f'forma faċilment aċċessibbli.

⁽¹⁾ Ir-Regolament (KE) Nru 1211/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Novembru 2009 li jwaqqaf il-Korp ta' Regolaturi Ewropej għall-Komunikazzjonijiet Elettroniċi (BEREC) u l-Uffiċċju

▼B

5. L-awtoritajiet nazzjonali regolatorji u l-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni għandhom jipprovdu lill-xulxin bl-informazzjoni meħtieġa għall-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva u tad-Direttivi Speċifiċi. Dwar l-informazzjoni mibdula, l-awtorità li tirċievi għandha tiżgura l-istess livell ta' kunfidenzjalità bħal ta' l-awtorità li toriġina.

6. L-Istati Membri għandhom jinnotifikaw lill-Kummissjoni bl-awtoritajiet nazzjonali regolatorji kollha assenjati xogħlijiet taħt din id-Direttiva u d-Direttivi Speċifiċi, u r-responsabbiltajiet rispettivi tagħhom.

*Artikolu 4***Dritt ta' appell****▼M3**

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jkunu jeżistu mekkaniżmi effettivi fil-livell nazzjonali li bihom kull utent jew impriża li jipprovdu n-networks u/jew s-servizzi tal-komunikazzjoni elettronika u li jkunu affettwati minn deċiżjoni tal-awtorità regolatorja nazzjonali jkollhom id-dritt li jappellaw kontra d-deċiżjoni quddiem entità ta' appell li tkun indipendenti mill-partijiet involuti. Din l-entità, li tista' tkun qorti, għandu jkollha l-kompetenza xierqa biex tkun tista' twettaq il-funzjonijiet tagħha b'mod effettiv. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-merti tal-każ jitqiesu kif xieraq u li jkun hemm mekkaniżmu ta' appell effettiv.

Sakemm ikun magħruf l-eżitu tal-appell, id-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja nazzjonali għandha tibqa' tghodd, sakemm ma jkunux ingħataw miżuri interim skont il-liġi nazzjonali.

▼B

2. Fejn il-korp ta' l-appell imsemmi fil-paragrafu 1 ma jkunx ta, natura ġudizzjarja, raġunijiet bil-miktub għad-deċiżjonijiet tiegħu għandhom dejjem jingħataw. B'zieda, skond il-każ, id-deċiżjoni għandha tkun suġġetta għar-reviżjoni mill-qorti jew tribunal skond it-tifsira ta' Artikolu 234 tat-Trattat.

▼M3

3. L-Istati Membri għandhom jiġbru l-informazzjoni dwar is-suġġett ġenerali tal-appelli, in-numru ta' talbiet għal appell, id-durata tal-proċedimenti ta' appell u n-numru ta' deċiżjonijiet li ttiehdu biex jiġu konċeduti miżuri interim. L-Istati Membri għandhom jipprovdu tali informazzjoni lill-Kummissjoni u lill-BEREC wara talba motivata minn wiehed minnhom.

▼B*Artikolu 5***Provista ta' informazzjoni****▼M3**

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-imprizi li jipprovdu n-networks u s-servizzi tal-komunikazzjoni elettronika jipprovdu l-informazzjoni kollha, inkluża l-informazzjoni finanzjarja, meħtieġa mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali biex jiżguraw il-konformità mad-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva u tad-Direttivi Speċifiċi, jew mad-deċiżjonijiet mehuda skont dawn. B'mod partikolari, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandu jkollhom is-setgħa li jitolbu lil dawh l-imprizi jipprezentaw informazzjoni dwar l-iżviluppi futuri fin-network jew fis-servizz li jistgħu jkollhom impatt fuq is-servizzi bl-ingrossa li jistgħu jkunu disponibbli għall-kompetituri. Imprizi b'qawwa tas-suq sinifikanti fuq is-swieq bl-ingrossa jistgħu jintalbu jipprezentaw data ta' kontabbiltà dwar is-swieq tal-bejgħ bl-imnut li huma assoċjati ma' dawh is-swieq bl-ingrossa.

▼M3

L-imprizi għandhom jipprovdu din l-informazzjoni fil-pront kif tintalab u b'mod konformi mal-limiti ta' żmien u fil-livell ta' dettall mitluba mill-awtorità regolatorja nazzjonali. L-informazzjoni mitluba mill-awtorità regolatorja nazzjonali għandha tkun proporzjonata għat-twettiq ta' dak il-kompitu. L-awtorità regolatorja nazzjonali għandha tagħti r-raġunijiet li jiġġustifikaw it-talba tagħha għall-informazzjoni u għandha tittratta l-informazzjoni konformement mal-paragrafu 3.

▼B

2. L-Istati membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji jipprovdu lill-Kummissjoni, wara talba raġonata, bl-informazzjoni meħtieġa għaliha biex twettaq ix-xogħlijiet tagħha taht it-Trattat. L-informazzjoni mitluba mill-Kummissjoni għandha tkun proporzjonata mat-twettieq ta' dawk ix-xogħlijiet. Fejn l-informazzjoni provduta tirreferi għal informazzjoni provduta qabel minn imprizi fuq it-talba ta' l-awtorità nazzjonali regolatorja, dawk l-imprizi għandhom ikunu nformati b'dan. Sal-limitu meħtieġ, u sakemm l-awtorità li provdiet l-informazzjoni tkun għamlet talba espliċita u raġjonata għall-kuntrarju, il-Kummissjoni għandha tagħmel l-informazzjoni provduta disponibbli lill-awtorità oħra bħal dik fi Stat Membru ieħor.

Bla hsara għall-htiġet tal-paragrafu 3, l-Istati Membri għandhom jassiguraw li l-informazzjoni mibgħuta lill-awtorità nazzjonali regolatorja tista' tintgħamel disponibbli lill-awtorità oħra bħal dik fl-istess Stat Membru jew ieħor differenti, wara talba sostanzjata, fejn meħtieġ biex ikun permezz għall-kull waħda mill-awtoritajiet li twettaq ir-responsabbiltajiet tagħha taht il-liġi tal-Komunita.

3. Fejn informazzjoni tkun meqjusa kunfidenzjali mill-awtorità nazzjonali regolatorja skond ir-regoli tal-Komunità jew nazzjonali dwar il-kunfidenzjalità tal-kummerċ, il-Kummissjoni u l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji konċernati għandhom jassiguraw dik il-kunfidenzjalità.

4. L-Istati Membri għandhom jassiguraw li, waqt li jaġixxu skond ir-regoli nazzjonali dwar l-aċċess pubbliku għall-informazzjoni u bla hsara għar-regoli tal-Komunità u nazzjonali dwar il-kunfidenzjalità tal-kummerċ, l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji jippubblikaw dik l-informazzjoni li għandha tikkontribwixxi għal suq miftuħ u kompetittiv.

5. L-awtoritajiet nazzjonali regolatorji għandhom jippubblikaw it-termini għall-aċċess pubbliku għall-informazzjoni kif imsemmi fil-paragrafu 4, inklużi l-proċeduri għall-ksib ta' dak l-aċċess.

▼M3*Artikolu 6***Mekkaniżmu għall-konsultazzjoni u għat-trasparenza**

Għajr f'każijiet li jaqgħu taht l-Artikoli 7(9), 20, jew 21, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li, fejn l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jkollhom l-intenzjoni li jieħdu miżuri skont din id-Direttiva jew id-Direttivi Speċifiċi, jew fejn jkollhom l-intenzjoni jipprovdu għal restrizzjonijiet skont l-Artikolu 9(3) u 9(4), li għandhom impatt sinifikanti fuq is-suq rilevanti, huma jagħtu lill-partijiet ikkonċernati l-opportunità li jikkumentaw fuq l-abbozz ta' miżura fi żmien raġonevoli.

L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom jippubblikaw il-proċeduri ta' konsultazzjoni nazzjonali tagħhom.

▼ M3

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jistabbilixxu punt uniku ta' informazzjoni li permezz tiegħu l-konsultazzjonijiet kollha għaddejjin jkunu aċċessibbli.

L-awtorità regolatorja nazzjonali għandha tagħmel ir-riżultati tal-proċedura ta' konsultazzjoni disponibbli għall-pubbliku, flief fil-każ tal-informazzjoni kunfidenzjali skont il-liġi tal-Komunità u nazzjonali dwar il-kunfidenzjalità tan-negozju.

*Artikolu 7***It-tishih tas-suq intern tal-komunikazzjonijiet elettronici**

1. Fit-twettiq tal-kompiti tagħhom skont din id-Direttiva u d-Direttivi Speċifiċi, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom jiehdu kont shih tal-ghanijiet stabbiliti fl-Artikolu 8, sa fejn daww jirrelataw mat-thaddim tas-Suq Intern.

2. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom jikkontribwixxu għall-iżvilupp tas-suq intern billi jaħdmu flimkien u mal-Kummissjoni u mal-BEREC b'mod trasparenti sabiex jiżguraw l-applikazzjoni konsistenti, fl-Istati Membri kollha, tad-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva u tad-Direttivi Speċifiċi. Għal dan il-ghan, huma għandhom, b'mod partikolari, jaħdmu mal-Kummissjoni u l-BEREC biex jidentifikaw it-tipi ta' strumenti u rimedji l-iktar adattati biex ikunu ttrattati tipi partikolari ta' sitwazzjonijiet fis-suq.

3. Għajr fejn jipprovdu mod ieħor fir-rakkomandazzjonijiet u/jew linji gwida adottati skont l-Artikolu 7b, meta titlesta l-konsultazzjoni msemmija fl-Artikolu 6, fejn awtorità regolatorja nazzjonali jkollha l-intenzjoni tiegħu miżura li:

(a) taq' fl-ambitu tal-Artikoli 15 jew 16 ta' din id-Direttiva, jew l-Artikoli 5 jew 8 tad-Direttiva 2002/19/KE (Direttiva dwar l-Aċċess), u

(b) tkun toqot il-kummerċ bejn l-Istati Membri,

għandha tqiegħed l-abbozz ta' miżura għad-dispożizzjoni tal-Kummissjoni, tal-BEREC u tal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali fl-Istati Membri ohra, fl-istess hin, flimkien mar-raġunijiet li fuqhom tissejjes il-miżura, skont l-Artikolu 5(3), u tinforma lill-Kummissjoni, lill-BEREC u lill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali b'dan. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, il-BEREC u l-Kummissjoni jistgħu jgħaddu l-kummenti tagħhom lill-awtorità regolatorja nazzjonali konċernata biss fi żmien xahar. Dan il-perjodu ta' xahar ma jistax jiġi estiż.

4. Fejn miżura maħsuba koperta mill-paragrafu 3 jkollha l-ghan li:

(a) tiddefinixxi suq rilevanti li jkun differenti minn daww definiti fir-Rakkomandazzjoni skont l-Artikolu 15(1); jew

(b) tiddeciedi jekk impriza tigix nominata jew le bħala li għandha, jew individwalment jew flimkien ma' ohrajn, sahha sinifikanti fis-suq, skont l-Artikolu 16(3), (4) jew (5);

▼M3

u li tkun taffettwa l-kummerċ bejn l-Istati Membri, u li l-Kummissjoni tkun indikat lill-awtorità regolatorja nazzjonali li hija tikkunsidra li l-abbozz ta' miżura jkun johloq barriera għas-suq uniku jew jekk hija jkollha dubji serji dwar il-kompatibilità tiegħu mal-liġi tal-Komunità u b'mod partikolari l-għanijiet imsemmija fl-Artikolu 8, allura l-abbozz ta' miżura m'għandux ikun adottat qabel xahrejn oħra. Dan il-perjodu ma jistax jiġi estiż. Il-Kummissjoni għandha tinforma lill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali oħrajn bir-riżervi tagħha f'tali każ.

5. Fi żmien perijodu ta' xahrejn imsemmi fil-paragrafu 4, il-Kummissjoni tista':

- (a) tista' tiddeċiedi li titlob lill-awtorità regolatorja nazzjonali konċernata biex tirtira l-abbozz ta' miżura, u/jew
- (b) tiegħu deċiżjoni li tirtira r-riżervi tagħha fir-rigward tal-abbozz ta' miżura msemmi fil-paragrafu 4.

Il-Kummissjoni għandha tagħti l-akbar kunsiderazzjoni lill-opinjoni tal-BEREC qabel ma tohroġ id-deċiżjoni. Id-deċiżjoni għandha tkun akkompanjata minn analiżi ddettaljata u oġġettiva dwar x'wassal lill-Kummissjoni biex tikkunsidra li l-abbozz ta' miżura m'għandux ikun adottat flimkien ma' proposti biex ikun emendat l-abbozz ta' miżura.

6. Fejn il-Kummissjoni tkun adottat deċiżjoni skont il-paragrafu 5 tirrikjedi lill-awtorità regolatorja nazzjonali tirtira l-abbozz ta' miżura, l-awtorità regolatorja nazzjonali għandha temenda jew tirtira l-abbozz ta' miżura fi żmien sitt xhur mid-data tad-deċiżjoni tal-Kummissjoni. Meta l-abbozz ta' miżura jkun emendat, l-awtorità regolatorja nazzjonali għandha timpenja ruħha li tagħmel konsultazzjoni pubblika skont il-proċeduri msemmija fl-Artikolu 6, u għandha tinnotifika mill-gdid lill-Kummissjoni bl-abbozz ta' miżura emendat skont id-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 3.

7. L-awtorità regolatorja nazzjonali konċernata għandha tiegħu kont shiħ tal -kummenti ta' awtoritajiet regolatorji nazzjonali oħra, tal-BEREC u tal-Kummissjoni u tista', hlief għall-każijiet koperti mill-paragrafu 4 u 5(a), tadotta l-abbozz ta' miżura li jirriżulta u, meta tagħmel dan, għandha tikkomunikah lill-Kummissjoni.

8. L-awtorità regolatorja nazzjonali għandha tikkomunika lill-Kummissjoni u lill-BEREC l-miżuri finali kollha adottati li jaqgħu taħt l-Artikolu 7(3) (a) u (b).

9. F'ċirkostanzi eċċezzjonali, meta l-awtorità regolatorja nazzjonali tikkunsidra li jkun hemm hteġa urġenti biex taġixxi sabiex tiproteġi l-kompetizzjoni u thares l-interessi tal-utenti, permezz ta' deroga mill-proċedura stabbilita fil-paragrafi 3 u 4, hija tista' tadotta minnufih miżuri proporzjonati u temporanji. Hija għandha, mingħajr dewmien, tikkomunika dawk il-miżuri, flimkien mar-raġunijiet shah, lill-Kummissjoni, lill-awtorità regolatorja nazzjonali l-oħra, u lill-BEREC. Deċiżjoni mill-awtorità nazzjonali regolatorja biex tirrendi permanenti dawk il-miżuri jew biex testendi ż-żmien li għalih huma applikabbli għandhom ikun suġġetti għad-dispożizzjonijiet tal-paragrafi 3 u 4.

Artikolu 7a

Proċedura għall-applikazzjoni konsistenti tar-rimedji

1. Meta miżura mahsuba koperta mill-Artikolu 7(3) jkollha l-għan li timponi, temenda jew tirtira obbligu fuq operatur bl-applikazzjoni tal-Artikolu 16 flimkien mal-Artikoli 5 u 9 sa 13 tad-Direttiva 2002/19/KE (id-Direttiva dwar l-Aċċess), u l-Artikolu 17 tad-Direttiva 2002/22/KE (id-Direttiva dwar is-Servizz Universali), il-Kummissjoni tista', fil-perjodu ta' xahar stabbilit mill-Artikolu 7(3) ta' din id-Direttiva, tinnotifika lill-awtorità regolatorja nazzjonali kkonċernata u lill-BEREC dwar

▼M3

ir-raġunijiet għalfejn tqis li l-abbozz tal-miżura johloq ostaklu għas-suq komuni jew inkella li għandha dubji serji b'rabta mal-kompatibilità tiegħu mal-liġi Komunitarja. F'każ bħal dan, l-abbozz tal-miżura m'għandux jiġi adottat għal tliet xhur oħra wara n-notifika tal-Kummissjoni.

Fin-nuqqas ta' tali notifika, l-awtorità regolatorja nazzjonali kkonċernata tista' tadotta l-abbozz ta' miżura, wara li tagħti l-ikbar kunsiderazzjoni lil kull kumment magħmul mill-Kummissjoni, mill-BEREC jew minn kwalunkwe awtorità regolatorja nazzjonali oħra.

2. Fi żmien perjodu ta' tliet xhur imsemmi fil-paragrafu 1, il-Kummissjoni, il-BEREC u l-awtorità regolatorja nazzjonali kkonċernata għandhom jikkoperaw mill-qrib sabiex jidentifikaw l-iktar miżura xierqa u effettiva fid-dawl tal-ghanijiet stabbiliti fl-Artikolu 8, filwaqt li jqisu b'mod xieraq il-fehmiet tal-partecipanti tas-suq u l-htieġa li jkun żgurat l-iżvilupp ta' prattika regolatorja konsistenti.

3. Fi żmien sitt ġimgħat mill-bidu tal-perjodu ta' tliet xhur imsemmi fil-paragrafu 1, il-BEREC għandu, filwaqt li jaġixxi b'magġoranza tal-membri komponenti tiegħu, johroġ opinjoni dwar in-notifika tal-Kummissjoni msemmija fil-paragrafu 1, li tindika jekk iqisx li l-abbozz tal-miżura għandux jiġi emendat jew irtirat u, fejn hu xieraq, jipprovdi proposti speċifiċi għal dak il-ghan. Din l-opinjoni għandha tkun raġunata u ssir disponibbli għall-pubbliku.

4. Jekk fl-opinjoni tiegħu, il-BEREC jaqbel mad-dubji serji tal-Kummissjoni, hu għandu jikkopera mill-qrib mal-awtorità regolatorja nazzjonali kkonċernata bil-ghan li tiġi identifikata l-aktar miżura xierqa u effettiva. Qabel it-tmiem tal-perjodu ta' tliet xhur imsemmi fil-paragrafu 1, l-awtorità regolatorja nazzjonali tista':

(a) temenda jew tirtira l-abbozz ta' miżura tagħha billi jittiehed l-akbar kont tan-notifika tal-Kummissjoni msemmija fil-paragrafu 1 kif ukoll tal-opinjoni u l-pariri tal-BEREC;

(b) iżżomm l-abbozz ta' miżura tagħha.

5. Fejn il-BEREC ma jaqbilx mad-dubji serji tal-Kummissjoni jew ma johroġ opinjoni, jew fejn l-awtorità regolatorja nazzjonali temenda jew iżżomm l-abbozz ta' miżura tagħha skont il-paragrafu 4, il-Kummissjoni tista', fi żmien xahar wara t-tmiem tal-perjodu ta' tliet xhur imsemmi fil-paragrafu 1 u filwaqt li tqis sew l-opinjoni tal-BEREC jekk ikun il-każ:

(a) tohroġ rakkomandazzjoni li tesigi li l-awtorità regolatorja nazzjonali kkonċernata temenda jew tirtira l-abbozz ta' miżura, inklużi proposti speċifiċi għal dak il-ghan u tipprovdi raġunijiet li jiġġustifikaw ir-rakkomandazzjoni tagħha, b'mod partikolari fejn il-BEREC ma jkunx jaqbel mad-dubji serji tal-Kummissjoni, u proposti speċifiċi għal dak il-ghan;

(b) Jiehu deċiżjoni li jnehhi r-riżervazzjonijiet tiegħu indikati skont il-paragrafu 1.

6. Fi żmien xahar minn meta l-Kummissjoni tohroġ ir-rakkomandazzjoni skont il-paragrafu 5 (a) jew tnehhi r-riżervi tagħha skont il-paragrafu 5(b), l-awtorità regolatorja nazzjonali kkonċernata għandha tikkomunika lill-Kummissjoni u lill-BEREC il-miżura finali adottata.

▼M3

Dan il-perjodu jista' jiġi estiż biex jippermetti lill-awtorità regolatorja nazzjonali li twettaq konsultazzjoni pubblika skont l-Artikolu 6.

7. Fejn l-awtorità regolatorja nazzjonali tiddeċiedi li ma temendax jew tirtira l-abbozz tal-miżura fuq il-bażi tar-rakkomandazzjoni mahruġa skont il-paragrafu 5 (a), din għandha ttipprovdi ġustifikazzjoni raġunata.

8. L-awtorità regolatorja nazzjonali tista' tirtira l-abbozz tal-miżura proposta fi kwalunkwe fażi tal-proċedura.

*Artikolu 7b***Dispożizzjonijiet ta' implimentazzjoni**

1. Wara konsultazzjoni pubblika u konsultazzjoni ma' awtoritajiet regolatorji nazzjonali u b'kont shih mehud tal-opinjoni tal-BEREC, il-Kummissjoni tista' tadotta rakkomandazzjonijiet u/jew linji gwida fir-rigward tal-Artiklu 7 li jiddefenixxu l-forma, il-kontenut u l-livell ta' dettalji li jridu jingħataw fin-notifiki mehtieġa skont l-Artikolu 7(3), iċ-ċirkostanzi li fihom in-notifiki ma jkunux mehtieġa, u l-kalkolu tal-limiti taż-żmien.

2. Il-miżuri msemmija fil-paragrafu 1 għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' gwida msemmija fl-Artikolu 22(2).

▼B

IL-KAPITOLU III

XOGHLIJET TA' L-AWTORITAJIET NAZZJONALI REGOLATORJI*Artikolu 8***Miri politiċi u prinċipji regolatorji**

1. L-Istati Membri għandhom jassiguraw li fit-twertieq tax-xoghljiet regolatorji speċifikati f'din id-Direttiva u fid-Direttivi Speċifiċi, l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji jiehdu l-miżuri kollha mehtieġa li huma mmirati lejn il-ksib tal-miri stipulati fil-paragrafi 2, 3 u 4. Dawk il-miżuri għandhom ikunu proporzjonati ma' dawk il-miri.

▼M3

Sakemm mhuwiex ipprovdut mod ieħor fl-Artikolu 9 dwar il-frekwenzi tar-radju, l-Istati Membri għandhom jiehdu kont shih tal-fatt li huwa mixtieq li r-regolamenti li jsiru jkunu newtrali teknologikament u għandhom jiżguraw meta jwettqu l-kompiti regolatorji speċifikati f'din id-Direttiva u fid-Direttivi Speċifiċi, b'mod partikolari dawk mahsuba biex jiżguraw il-kompetizzjoni effettiva, li l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jagħmlu l-istess.

▼B

L-awtoritajiet nazzjonali regolatorji skond il-kompetenzi tagħhom biex jassigura l-implimentazzjoni tal-politika mmirata lejn il-promozzjoni tad-diversità kulturali u lingwistika, kif ukoll tal-pluraliżmu fil-midja.

2. L-awtoritajiet nazzjonali regolatorji għandhom jippromwovu l-kompetizzjoni fil-provista tan-*networks* ta' komunikazzjonijiet elettro-niċi, servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici u faċilitajiet assoċjati u servizzi billi fost hwejjeġ ohra:

▼ M3

- (a) jiżguraw li l-utenti, inklużi l-utenti b'diżabbiltà, l-utenti anzjani, u l-utenti bi bżonnijiet speċjali jiehdu l-benefiċċju massimu f'termini ta' għażla, prezz, u kwalità;
- (b) jiżguraw li ma jkun hemm l-ebda distorsjoni jew restrizzjoni fil-kompetizzjoni tas-settur tal-komunikazzjoni elettronika, anke fit-trażmissjoni tal-kontenut;

▼ B

- (d) jinkoraġġixxu l-użu effiċjenti u jassiguraw l-amministrazzjoni effettiva tal-frekwenzi tar-radju u r-riżorsi tan-numerazzjoni.

3. L-awtoritajiet nazzjonali regolatorji għandhom jikkontribwixxu għall-iżvilupp tas-suq intern billi fost hwejjeg oħra:

- (a) inehhu l-ostakoli li baqa' għall-provista ta' *networks* ta' komunikazzjonijiet elettronici, faċilitajiet assoċjati u servizzi u servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici f'livell Ewropew;
- (b) jinkoraġġixxu l-istabbilir u l-iżvilupp ta' *networks* trans-Ewropej u l-interoperabilità ta' servizzi trans-Ewropej, u l-konnettività tarf ma' tarf;

▼ M3

- (d) jikkooperaw bejniethom, mal-Kummissjoni u mal-BEREC sabiex jiżguraw l-iżvilupp ta' prattika regolatorja konsistenti u l-applikazzjoni konsistenti ta' din id-Direttiva u tad-Direttivi Speċifiċi;

▼ B

4. L-awtoritajiet nazzjonali regolatorji għandhom jippromwovu l-interessi taċ-ċittadini ta' l-Unjoni Ewropea billi fost hwejjeg oħra:

- (a) jassiguraw li ċ-ċittadini kollha jkollhom aċċess għas-servizzi universali speċifikati fid-Direttiva 2002/22/KE (Direttiva Servizz Universali);
- (b) jassiguraw livell għoli ta' protezzjoni ta' konsumaturi meta jittrattaw mal-provdituri, b'mod partikolari billi jassiguraw id-disponibilità ta' proċeduri sempliċi u mhux għaljin fir-riżoluzzjoni ta' tilwim mwettqa minn korp li jkun indipendenti mill-partijiet involuti;
- (ċ) jikkontribwixxu billi jassiguraw livell għoli ta' protezzjoni tta-tagħrif personali u l-privatezza;
- (d) jippromwovu l-provista ta' informazzjoni ċara, b'mod partikolari li tehtieg trasparenza ta' tarifi u kondizzjonijiet għall-użu ta' servizzi pubblikament disponibbli ta' komunikazzjonijiet elettronici;

▼ M3

- (e) jittrattaw il-bżonnijiet ta' gruppi soċjali speċifiċi, b'mod partikolari l-utenti b'diżabbiltà, l-utenti anzjani u l-utenti bi bżonnijiet soċjali speċifiċi;

▼ B

- (f) jassiguraw li l-integrità u s-sigurtà ta' *networks* pubbliċi ta' komunikazzjonijiet jiġu mantnuti;

▼ **M3**

(g) il-promozzjoni tal-hila tal-utenti aħharija li jkollhom aċċess u jiddistribwixxu informazzjoni jew jużaw l-applikazzjonijiet u s-servizzi li jagħzlu huma.

5. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom, fis-segwitu tal-għanijiet politiċi msemmija fil-paragrafi 2, 3 u 4, japplikaw prinċipji regolatorji oġġettivi, trasparenti, non-diskriminatorji u proporzjonati billi, inter alia:

- (a) jippromwovu l-prevedibilità regolatorja billi jiżguraw approċċ regolatorju konsistenti tul perjodi ta' reviżjoni xierqa;
- (b) jiżguraw li, f'ċirkostanzi simili, ma jkun hemm ebda diskriminazzjoni fit-trattament ta' intrapriżi li jipprovdu networks ta' komunikazzjoni elettronika u servizzi;
- (c) jissalvagwardjaw kompetizzjoni għall-benefiċċju ta' konsumaturi u jippromwovu fejn xieraq kompetizzjoni bbażata fuq infrastruttura;
- (d) jippromwovu investiment u innovazzjoni effiċjenti f'infrastrutturi godda u mtejbja, inkluż billi jkun żgurat li kwalunkwe obbligu ta' aċċess iqis kif jixraq ir-riskju meħud mill-intrapriżi li jinvestu u billi jippermettu diversi arrangamenti koperattivi bejn l-investituri u l-partijiet li jitolbu l-aċċess sabiex ikun diversifikat is-sogru tal-investiment, filwaqt li jiżguraw li l-kompetizzjoni fis-suq u l-prinċipju ta' non-diskriminazzjoni ikunu ppreservati;
- (e) jieħdu kont debitu tal-varjetà ta' kondizzjonijiet dwar il-kompetizzjoni u l-konsumaturi li jeżistu f'żoni ġeografiċi varji fi Stat Membru;
- (f) jimponu obbligi regolatorji ex-ante biss fejn m'hemm l-ebda kompetizzjoni effettiva u sostenibbli u jirrilassawhom jew inehhuhom hekk kif tkun issodisfata kundizzjoni tali.

*Artikolu 8a***Ippjanar strateġiku u kordinazzjoni tal-politika tal-ispettru tar-radju.**

1. L-Istati Membri għandhom jikkooperaw ma' xulxin u mal-Kummissjoni fl-ippjanar strateġiku, koordinazzjoni u armonizzazzjoni tal-użu tal-ispettru tar-radju fil-Komunità Ewropea. Għal dan il-ghan, huma għandhom jieħdu kont, inter alia, tal-aspetti ekonomiċi, ta' saħħa, ta' interess pubbliku, ta' libertà ta' espressjoni, kulturali, xjentifiċi, soċjali u tekniċi tal-politika tal-UE kif ukoll tal-varji interessi tal-komunitajiet ta' utenti tal-ispettru tar-radju bil-ghan li jiġi ottimizzat l-użu tal-ispettru tar-radju u jiġu evitati interferenzi dannużi.

2. B'kooperazzjoni ma' xulxin u mal-Kummissjoni l-Istati Membri għandhom jippromwovu l-koordinazzjoni tal-approċċi politiċi dwar l-ispektrum tar-radju fil-Komunità Ewropea u, fejn xieraq, dwar kondizzjonijiet armonizzati fir-rigward tad-disponibilità u l-użu effiċjenti tal-ispektrum tar-radju meħtieġa għall-istabbiliment u l-funzjonament tas-suq intern tal-komunikazzjonijiet elettronici.

▼M3

3. Il-Kummissjoni, waqt li tqis l-opinjoni tal-Grupp għal Politika dwar l-Ispettru tar-Radju (RSPG), stabbilit bid-Deċizzjoni tal-Kummissjoni 2002/622/KE tas-26 ta' Lulju 2002 li tistabbilixxi Grupp għal Politika dwar l-Ispettru tar-Radju⁽¹⁾, jista' jippreżenta proposti leġislativi lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill sabiex jistabbilixxi programmi plurijennali tal-politika tal-ispettru tar-radju. Programmi tali għandhom jistabbilixxu l-orjentamenti u l-oġettivi politiċi għall-ippjannar strategiku u l-armonizzazzjoni tal-użu tal-ispettru tar-radju f'konformità mad-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva u d-Direttivi Speċifiċi.

4. Kull fejn ikun mehtieg li tiġi żgurata l-koordinazzjoni effettiva tal-interessi tal-Komunità Ewropea f'organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti fi kwistjonijiet tal-ispektrum tar-radju, il-Kummissjoni, waqt li tiegħu l-akbar kont possibbli tal-opinjoni tal-RSPG, tista' tipproponi għanijiet ta' politika komuni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.

*Artikolu 9***Il-ġestjoni ta' frekwenzi tar-radju għas-servizzi ta' komunikazzjoni elettronika**

1. B'kont debitu mehud tal-fatt li l-frekwenzi tar-radju huma beni pubbliċi li għandhom valur soċjali, kulturali u ekonomiku importanti, l-Istati Membri għandhom jiżguraw il-ġestjoni effettiva ta' frekwenzi tar-radju għal servizzi ta' komunikazzjoni elettronika fit-territorju tagħhom skont l-Artikolu 8 u 8a. Huma għandhom jiżguraw li l-allokazzjoni tal-ispettur użat għal servizzi ta' komunikazzjoni elettronika u l-hruġ ta' awtorizzazzjonijiet ġenerali jew drittijiet individwali ta' użu ta' tali frekwenzi tar-radju minn awtoritajiet nazzjonali kompetenti huma bbażati fuq kriterji oġġettivi, trasparenti, mhux diskriminatorji u proporzjonati.

Bl-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu, l-Istati Membri jkunu qegħdin jirrispettaw il-ftehimiet internazzjonali rilevanti, inklużi r-Regolamenti tal-ITU tar-Radju, u jkunu jistgħu jqisu l-prospettivi tal-politika pubblika.

2. L-Istati Membri għandhom jippromwovu l-armonizzazzjoni tal-użu tal-frekwenzi tar-radju mal-Komunità kollha, b'konsistenza mal-hteġa li jkun żgurat l-użu effettiv u effiċjenti tiegħu fi ftitxi għal benefiċċji għall-konsumatur bħal ekonomiji ta' skala u interoperabbiltà ta' servizzi. Waqt li jagħmlu dan, huma għandhom jaġixxu skont mal-Artikolu 8a u mad-Deċizzjoni Nru 676/2002/KE (Deċizzjoni dwar l-Ispettru tar-Radju).

3. Sakemm ma jipprovdur mod iehor it-tieni subparagrafu, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li t-tipi kollha ta' teknoloġija użati għas-servizzi tal-komunikazzjoni elettronika jkunu jistgħu jintużaw fil-meded ta' frekwenzi tar-radju dikjarati disponibbli għas-servizzi tal-komunikazzjoni elettronika fil-Pjan ta' Allokazzjoni ta' Frekwenzi Nazzjonali tagħhom skont il-liġi Komunitarja.

Madankollu, l-Istati Membri jistgħu jipprovdu għal restrizzjonijiet proporzjonati u mhux diskriminatorji fuq it-tipi ta' teknoloġija tan-network tar-radju jew tal-aċċess bla wajer użati għas-servizzi tal-komunikazzjoni elettronika, fejn dan ikun iġġustifikat biex:

(a) tiġi evitata l-interferenza li tagħmel il-hsara;

(b) tithares is-sahha pubblika mill-kampijiet elettromanjetiċi;

⁽¹⁾ ĠU L 198, 27.7.2002, p. 49.

▼ M3

- (c) tiġi żgurata kwalità teknika ta' servizz;
- (d) jiġi żgurat li l-użu tal-frekwenza tar-radju kemm jista' jkun jinqasam;
- (e) ikun issalvagwardjat l-użu effiċjenti tal-ispettru, jew
- (f) jiġi żgurat li jinkiseb għan ta' interess ġenerali taħt il-paragrafu 4.

4. Sakemm ma jipprovdur mod ieħor fit-tieni subparagrafu, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li t-tipi kollha ta' servizzi tal-komunikazzjoni elettronika jistgħu jkunu provduti fil-meded tal-frekwenzi tar-radju u dikjarati disponibbli għal servizzi ta' komunikazzjoni elettronika fil-Pjan ta' Allokazzjoni ta' Frekwenzi Nazzjonali tagħhom skont il-liġi Komunitarja. Madankollu, l-Istati Membri jistgħu jipprevedu restrizzjonijiet proporzjonati u mhux diskriminatorji fuq it-tipi ta' servizzi tal-komunikazzjoni elettronika li se jkunu pprovduti, inklużi, fejn hu meħtieġ, biex jiġi ssodisfatt rekwiżit skont ir-Regolamenti tal-ITU dwar ir-Radju.

Miżuri li jeħtieġu li jiġi provdut servizz ta' komunikazzjoni elettronika f'medda speċifika disponibbli għal servizz ta' komunikazzjoni elettronika għandu jkun ġustifikat sabiex jiġi żgurat is-sodisfazzjon ta' għan ta' interess ġenerali kif definit mill-Istati Membri f'konformità mal-liġi Komunitarja, bħal u mhux limitat għal:

- (a) sikurezza tal-ħajja,
- (b) il-promozzjoni ta' koeżjoni soċjali, reġjonali jew territorjali,
- (c) l-evitar ta' użu ineffiċjenti ta' frekwenzi tar-radju, jew
- (d) il-promozzjoni ta' diversità kulturali u lingwistika u pluraliżmu tal-media, per eżempju bil-forniment ta' servizzi ta' xandir bir-radju u t-televiżjoni.

Miżura li tipprojbixxi l-provvista ta' kull servizz ieħor ta' komunikazzjoni elettronika f'medda speċifika tista' tiġi prevista biss fejn tkun ġustifikata mill-ħtieġa li jkunu protetti servizzi tas-sikurezza tal-ħajja. L-Istati Membri jistgħu b'eċċezzjoni jestendu wkoll tali miżura sabiex jissodisfaw għanijiet ta' interess ġenerali oħrajn kif iddefinit mill-Istati Membri skont il-liġi Komunitarja.

5. L-Istati Membri għandhom jirrevedu regolarment il-ħtieġa tar-restrizzjonijiet imsemmija fil-paragrafi 3 u 4 u għandhom jagħmlu riżultati ta' dawn ir-reviżjonijiet pubbliċi.

6. Il-paragrafi 3 u 4 għandhom japplikaw għall-ispettru allokat għall-użu tas-servizzi ta' komunikazzjoni elettronika, l-awtorizzazzjonijiet ġenerali mahruġa u d-drittijiet individwali ta' użu ta' frekwenzi tar-radju mogħtija wara l-25 ta' Mejju 2011.

L-alkokazzjonijiet tal-ispettru, l-awtorizzazzjonijiet ġenerali u d-drittijiet tal-użu individwali li eżistew sal-25 ta' Mejju 2011 għandhom ikunu soġġetti għall-Artikolu 9a.

7. Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tad-Direttivi Speċifiċi u b'kont meħud taċ-ċirkostanzi nazzjonali rilevanti, l-Istati Membri jistgħu jistabbilixxu regoli sabiex jevitaw l-ħzin tal-ispettru, b'mod partikolari billi jistabbilixxu skadenzi stretti għall-esplotazzjoni effettiva tad-drittijiet tal-użu mid-detentur tad-drittijiet u billi japplikaw penaltajiet, inkluż penali finanzjarji jew l-irtirar ta' drittijiet ta' użu f'każ ta' non konformità mal-iskadenzi. Dawn ir-regoli għandhom jiġu stabbiliti u applikati b'mod proporzjonat, non diskriminatorju u trasparenti.

▼ **M3***Artikolu 9a***Reviżjoni tar-restrizzjonijiet għal drittijiet eżistenti**

1. Għal perjodu ta' hames snin li jibda mill-25 ta' Mejju 2011, l-Istati Membri jistgħu jippermettu lid-detenturi ta' drittijiet għall-użu ta' frekwenzi tar-radju li jkunu ngħataw qabel dik id-data u li ser jibqgħu validi għal perijodu ta' mhux anqas minn hames snin wara dik id-data, li jressqu applikazzjoni lill-awtorità regolatorja nazzjonali kompetenti għal reviżjoni tar-restrizzjonijiet għad-drittijiet tagħhom, skont l-Artikolu 9(3) u (4).

Qabel ma tadotta d-deċiżjoni tagħha, l-awtorità regolatorja nazzjonali kompetenti għandha tinnotifika d-detentur tad-drittijiet bir-reviżjoni mill-ġdid tagħha tar-restrizzjonijiet u tindika sa fejn jasal id-dritt konċernat wara r-reviżjoni u għandha tagħti skadenza raġonevoli biex jirtira l-applikazzjoni tiegħu.

Jekk id-detentur tad-drittijiet jirtira l-applikazzjoni tiegħu, id-dritt għandu jibqa' bla tibdil sal-iskadenza tiegħu jew sa tmiem il-perjodu ta' 5 snin, skont liema data hija l-aktar kmieni.

2. Wara l-perjodu ta' hames snin imsemmi fil-paragrafu 1, l-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li l-Artikolu 9(3) u (4) japplikaw għall-awtorizzazzjonijiet jew drittijiet individwali u allokkazzjonijiet tal-ispettru użati għas-servizzi ta' komunikazzjoni elettronika li eżistew sal-25 ta' Mejju 2011.

3. Fl-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu, l-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri xierqa biex jippromwovu l-kompetizzjoni ġusta.

4. Il-miżuri adottati fl-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu ma jikkostitwixx l-ghoti ta' drittijiet ta' użu ġodda u għalhekk mhumiex soġġetti għad-dispożizzjonijiet rilevanti tal-Artikolu 5(2) tad-Direttiva 2002/20/KE (Direttiva ta' Awtorizzazzjoni).

*Artikolu 9b***It-trasferiment jew kiri ta' drittijiet individwali għall-użu tal-frekwenzi tar-radju**

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-imprizi jistgħu jittrasferixxu jew jikru lil imprizi ohra skont il-kundizzjonijiet meħmuża mad-drittijiet tal-użu tal-frekwenzi tar-radju u skont il-proċeduri nazzjonali d-drittijiet individwali għall-użu ta' frekwenzi tar-radju fil-meded li għalihom huwa previst dan fil-miżuri ta' implimentazzjoni adottati skont il-paragrafu 3.

L-Istati Membri jistgħu jipprovdu dispożizzjonijiet biex l-imprizi jittrasferixxu jew jikru d-drittijiet individwali għall-użu ta' frekwenzi tar-radju lil imprizi ohra skont proċeduri nazzjonali.

Kondizzjonijiet marbuta ma' drittijiet individwali għandhom jibqgħu japplikaw wara t-trasferiment jew il-kiri, sakemm mhux speċifikat mod ieħor mill-awtorità nazzjonali kompetenti.

L-Istati Membri jistgħu jiddeterminaw ukoll li d-dispożizzjonijiet ta' dan il-paragrafu m'għandhomx japplikaw fejn id-dritt individwali tal-impriza li tuża frekwenzi tar-radju inizjalment ikun ingħata bla hlas.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-intenzjoni tal-impriza li tittrasferixxi d-drittijiet għall-użu ta' frekwenzi tar-radju, kif ukoll it-trasferiment effettiv ta' dawn tkun innotifikata skont proċeduri nazzjonali lill-awtorità nazzjonali kompetenti responsabbli għall-assenjazzjoni ta' drittijiet individwali ta' użu u tkun ippubblikata. Meta l-użu

▼M3

tal-frekwenza tar-radju jkun gie armonizzat permezz tal-applikazzjoni tad- id-Deċiżjoni Nru 676/2002/KE (Deċiżjoni dwar l-Ispettri tar-Radju)jew ta' miżuri ohra tal-Komunità, kull trasferiment bhal dan ghandu jkun konformi ma' dan l-użu armonizzat.

3. Il-Kummissjoni tista' tadotta miżuri addattati implimentattivi biex tidentifika l-meded li d-drittijiet għall-użu tal-frekwenzi tar-radju jistghu jkunu ttrasferiti jew mikrija bejn l-imprizi. Dawn il-miżuri m'għandhomx ikopru frekwenzi li jintużaw għax-xandir.

Dawn il-miżuri ta' implimentazzjoni mahsuba biex jemendaw l-elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha b' elementi għodda mhux essenzjali għandhom ikunu adottati skont il-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 22(3).

▼B*Artikolu 10***Numerazzjoni, ismijiet u indirizzar****▼M3**

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji jikkontrollaw l-ghotja ta' drittijiet ta' użu tar-riżorsi kollha tan-numerazzjoni nazzjonali u l-amministrazzjoni tal-pjan nazzjonali ta' numerazzjoni. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li firxiet adegwati ta' numri u numerazzjoni huma provduti għas-servizzi pubblikament disponibbli ta' komunikazzjonijiet elettronici. L-awtoritajiet nazzjonali regolatorji għandhom jistabbilixxu proċeduri objettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji għall-ghotja ta' drittijiet ta' użu għar-riżorsi tan-numerazzjoni nazzjonali.

2. L-awtoritajiet nazzjonali regolatorji għandhom jiżguraw li l-pjani nazzjonali għan-numerazzjoni u l-proċeduri jiġu applikati b'mod li jagħti trattament ugwali lill-provduturi kollha ta' servizzi pubblikament disponibbli ta' komunikazzjoni elettronika. B'mod partikolari, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-impriza li tingħatala d-dritt ta' użu għal serje ta' numri ma tiddiskriminax kontra ohrajn li jippovdu s-servizzi tal-komunikazzjoni elettronika fir-rigward tas-sekwenzi tan-numri użati biex jagħtu aċċess għas-servizzi tagħhom.;

▼B

3. L-Istati Membri għandhom jassiguraw li l-pjani nazzjonali tagħhom ta' numerazzjoni, u ż-żidiet kollha sussegwenti jew emendi għalihom, jiġu ppubblikati, bla hsara biss għall-limitazzjonijiet iimposti fuq il-bażi ta' sigurtà nazzjonali.

▼M3

4. L-Istati Membri għandhom jappoġġaw l-armonizzazzjoni ta' numri speċifiċi jew firxiet ta' numri fil-Komunità meta dik tippromwovi kemm il-funzjonament tas-suq intern kif ukoll tappoġġa l-iżvilupp ta' servizzi pan-Ewropej. Il-Kummissjoni tista' tiehu miżuri ta' implimentazzjoni tekniċi xierqa dwar din il-kwistjoni.

Dawn il-miżuri mahsuba sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jikkompletawha, għandhom ikunu adottati skont il-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 22(3).

▼B

5. Fejn dan ikunu xieraq sabiex tiġi assicurata interoperabilità shiha globali ta' servizzi, l-Istati Membri għandhom jikkoordinaw il-posizzjonijiet tagħhom f'organizzazzjonijiet internazzjonali u laqgħat li fihom jittieħdu deċizzjonijiet dwar kwistjonijiet li jirrelataw man-numerazzjoni, ismijiet u indirizzi ta' *networks* ta' komunikazzjonijiet elettronici u servizzi.

*Artikolu 11***Dritt ta' aċċess**

1. L-Istati Membri għandhom jassiguraw li fejn awtorità kompetenti tqis:

- applikazzjoni għad-drittijiet biex jiġu stallati faċilitajiet fuq, ma' jew taht proprjetà pubblika jew privata lill-imprezza awtorizzata li tipprovdi *networks* pubbliċi ta' komunikazzjonijiet elettronici, jew
- applikazzjoni għad-drittijiet biex jiġu stallati faċilitajiet fuq, ma' jew taht proprjetà pubblika lill-imprezza awtorizzata li tipprovdi *networks* ta' komunikazzjonijiet elettronici hlief għall-pubbliku,

l-awtorità kompetenti:

▼M3

- tagħxi abbażi ta' proċeduri sempliċi, effiċjenti, trasparenti u disponibbli għall-pubbliku, li jkunu applikati mingħajr diskriminazzjoni u mingħajr dewmien, u fi kwalunkwe każ tiegħi d-deċizzjoni tagħha fi żmien sitt xhur mill-applikazzjoni, hlief f'każijiet ta' esproprijazzjoni, u

▼B

- issegwi l-prinċipji ta' trasparenza u non-diskriminazzjoni fil-kondizzjonijiet li hija tehmeż ma' dawk id-drittijiet.

Il-proċeduri msemmija hawn fuq jistgħu jiddifferixxu skond jekk l-applikant jipprovdi *networks* pubbliċi ta' komunikazzjonijiet jew le.

▼M3

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw illi fejn awtoritajiet pubbliċi jew lokali jżommu l-proprjetà jew kontroll ta' imprezzi li joperaw *networks* ta' komunikazzjoni elettronika pubbliċi u/jew servizzi ta' komunikazzjoni elettronika disponibbli pubblikament, ikun hemm separazzjoni strutturali effettiva tal-funzjoni responsabbli għall-ġoti tad-drittijiet imsemmija fil-paragrafu 1 mill-attivitajiet assoċjati mal-proprjetà jew kontroll.

▼B

3. L-Istati Membri għandhom jassiguraw li jeżistu mekkaniżmi effettivi li jippermettu li mprezzi jappellaw kontra deċizzjonijiet dwar l-ġoti ta' drittijiet biex jistallaw faċilitajiet lil korp li huwa ndipendenti mill-partijiet involuti.

▼M3*Artikolu 12*

Il-ko-lokazzjoni u l-użu komuni ta' elementi tan-network u faċilitajiet assoċjati għall-fornituri tan-networks tal-komunikazzjoni elettronika

1. Meta l-imprezza li tipprovdi n-networks tal-komunikazzjonijiet elettronici jkollha d-dritt skont il-leġiżlazzjoni nazzjonali li tistalla l-faċilitajiet fuq, minn fuq jew taht proprjetà pubblika jew privata, jew tkun tista' tiegħi vantaġġ mill-proċedura għall-esproprijazzjoni jew użu ta' proprjetà, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom, filwaqt li

▼M3

jqisu bis-shih il-prinċipju tal-proporzjonalità, ikunu jistgħu jimponu l-użu komuni ta' dawn il-faċilitajiet jew din il-proprjetà, inklużi l-binjiet, id-dhul fil-bini, is-sistema tal-wajers fil-bini, l-arbli, l-antenni, it-torrijiet u kostruzzjonijiet oħra ta' appoġġ, it-tubi, il-kondjuwits, it-toqob, l-kaxxi tal-ispezzjonar.

2. L-Istati Membri jistgħu jirrikjedu lid-detenturi tad-drittijiet imsemmija fil-paragrafu 1 jikkondividu l-faċilitajiet jew il-proprjetà (inkluża l-ko-lokazzjoni fiżika) jew jiehdu l-miżuri biex jiffaċilitaw il-koordinazzjoni tax-xogħlijiet pubbliċi sabiex ikunu protetti l-ambjent, is-saħha pubblika, is-sigurtà pubblika jew biex jissodisfaw l-ghanijiet tal-ippjanar tal-ibliet u l-kampanja u biss wara perijodu xieraq ta' konsultazzjoni pubblika, li matulu l-partijiet kollha interessati għandhom jingħataw l-opportunità li jesprimu l-fehmiet tagħhom. Dan l-użu komuni jew dawn l-arrangamenti ta' koordinazzjoni jistgħu jinkludu r-regoli dwar it-tqassim tal-ispejjeż tal-użu komuni tal-faċilitajiet jew proprjetà.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet nazzjonali, wara perijodu xieraq ta' konsultazzjoni pubblika li waqtu l-partijiet kollha interessati jingħataw l-opportunità li jesprimu l-fehmiet tagħhom, ikollhom ukoll is-setgħa li jimponu l-obbligi għall-qsim tal-wiring fil-bini jew sal-ewwel punt ta' konċentrazzjoni jew distribuzzjoni fejn dan ikun jinsab barra mill-bini, fuq id-detenturi tad-drittijiet imsemmija fil-paragrafu 1 u/jew fuq is-sid ta' tali wiring, fejn dan ikun iġġustifikat mill-fatt li d-duplikazzjoni ta' infrastruttura tali ikun ekonomikament ineffiċjenti jew fiżikament imprattikabbli. Dan l-użu komuni jew arranġamenti ta' koordinazzjoni jistgħu jinkludu r-regoli dwar it-tqassim tal-ispejjeż tal-użu komuni tal-faċilitajiet jew proprjetà, aġġustati għarr-iskju fejn ikun xieraq.

4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet kompetenti nazzjonali jistgħu jirrikjedu lill-impriżi li jipprovdu l-informazzjoni meħtieġa, jekk mitluba mill-awtoritajiet kompetenti, sabiex dawn l-awtoritajiet, flimkien mal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, ikunu jistgħu jistabbilixxu inventarju dettaljat tan-natura, disponibbiltà u lokazzjoni ġeografika tal-faċilitajiet imsemmija fil-paragrafu 1 u jagħmluh disponibbli lil partijiet interessati.

5. Il-miżuri li jittiehdu minn awtorità regolatorja nazzjonali skont dan l-Artikolu għandhom ikunu oġġettivi, trasparenti, non-diskriminatorji u proporzjonati. Fejn ikun rilevanti, dawn il-miżuri għandhom jitwettqu b'koordinazzjoni mal-awtoritajiet lokali.

▼B

Artikolu 13

Separazzjoni fl-accounting u rapporti finanzjarji

1. L-Istati Membri għandhom jehtiegu lill-impriżi li jipprovdu *networks* pubbliċi ta' komunikazzjonijiet jew servizzi pubblikament disponibbli ta' komunikazzjonijiet elettronici li għandhom drittijiet speċjali jew esklussivi għall-provista ta' servizzi f'setturi oħra fl-istess Stat membru jew f'iehor li:

- (a) jzommu *accounts* separati għall-faċilitajiet assoċjati mal-provista ta' *networks* ta' komunikazzjonijiet elettronici jew servizzi, sal-limiti li kienu jkunu meħtieġa kieku dawn l-attivitajiet kienu mwettqa minn kumpaniji legalment indipendenti, sabiex jidentifikaw l-elementi kollha tan-nefqa u d-dhul, mal-baži tal-kalkolazzjoni tagħhom u l-metodi dettaljati ta' attribuzzjoni wżati, li jirrelataw ma' l-attivitajiet assoċjati tagħhom mal-provista ta' *networks* ta' komunikazzjonijiet elettronici jew servizzi inkluż tqassim dettaljat ta' l-assi fissi u n-nefġiet strutturali, jew

▼B

- (b) jkollhom separazzjoni strutturali għall-attivitàjiet assoċjati mal-provista ta' *networks* ta' komunikazzjonijiet elettronici jew servizzi.

L-Istati Membri jistgħu jagħzlu li ma japplikawx il-htigiet imsemmija fl-ewwel subparagrafu għal imprizi li l-bejgħ totali tagħhom ta' kull sena li tiegħu l-attivitàjiet assoċjati ma' *networks* ta' komunikazzjonijiet elettronici jew servizzi fl-Istat Membru jkun anqas minn EUR 50 miljun.

2. Fejn intrapriżi li jipprovdu *networks* ta' komunikazzjonijiet elettronici jew servizzi pubblikament disponibbli ta' komunikajiet elettronici ma jkunux suġġetti għall-htigiet tal-liġi tal-kumpaniji u ma jissodisfawx il-kriterji ta' imprizi żgħar u ta' daqs medju tar-regoli tal-liġi tal-Komunità dwar l-accounting ir-rapporti finanzjarji tagħhom għandhom jithejju u jintbagħtu għal verifika ndipendenti u ppubblikati. Il-verifika għandha titwettaq skond ir-regoli rilevanti tal-Komunità u nazzjonali.

Din il-htieġa għandha wkoll tapplika għall-accounts separati meħtieġa taht il-paragrafu 1(a).

▼M3

KAPITOLU IIIa

IS-SIGURTÀ U L-INTEGRITÀ TAN-NETWORKS U S-SERVIZZI

*Artikolu 13a***Is-sigurtà u l-integrità**

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-imprizi li jipprovdu n-networks pubbliċi tal-komunikazzjoni jew is-servizzi tal-komunikazzjoni elettronika li jkunu disponibbli għall-pubbliku jiehdu l-miżuri tekniċi u organizzattivi adegwati sabiex jimmaniġġaw adegwatament ir-riskji għas-sigurtà tan-networks u tas-servizzi. Meta tikkunsidra t-teknoloġija l-iktar moderna, dawn il-miżuri għandhom jiżguraw livell ta' sigurtà li jkun adattat għar-riskju li jippreżenta ruhu. B'mod partikolari, il-miżuri għandhom jittiehdu biex jevitaw u jnaqqsu l-impatt tal-inċidenti ta' sigurtà fuq l-utenti u n-networks li jkunu interkonnessi.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-imprizi li jipprovdu n-networks pubbliċi tal-komunikazzjoni jiehdu l-passi kollha meħtieġa biex jiggwarantixxu l-integrità tan-networks tagħhom, u b'hekk jiżguraw il-kontinwità tal-provvista tas-servizzi pprovduti minn fuq daww in-networks.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-imprizi li jipprovdu n-networks pubbliċi tal-komunikazzjoni jew is-servizzi tal-komunikazzjoni elettronika li jkunu disponibbli għall-pubbliku jinnotifikaw lill-awtorità regolatorja nazzjonali bi ksur tas-sigurtà jew telf tal-integrità li kellu impatt sinifikanti fuq it-thaddim tan-networks u tas-servizzi.

Meta jkun xieraq, l-awtorità kompetenti nazzjonali kkonċernata għandha tgħarraf lill-awtoritajiet regolatorji kompetenti nazzjonali fi Stati Membri ohra u l-Aġenzija Ewropea dwar is-Sigurtà tan-Networks u l-Infurmazzjoni (ENISA). L-awtorità regolatorja nazzjonali kkonċernata tista' tgħarraf lill-pubbliku jew titlob lill-imprizi kkonċernati biex jagħmlu dan, fejn tistabbilixxi li jkun fl-interess pubbliku li l-ksur ikun żvelat.

Darba fis-sena, l-awtorità regolatorja nazzjonali kkonċernata għandha tippreżenta rapport fil-qosor lill-Kummissjoni u lil ENISA dwar in-notifiki li tirċievi u l-azzjoni li tkun ittiehdet skont dan il-paragrafu.

▼M3

4. Il-Kummissjoni, wara li tiehu kont shih tal-opinjoni tal-ENISA, tista' tadotta l-miżuri ta' implimentazzjoni tekniċi li jkunu xierqa bil-ghan li jkunu armonizzati l-miżuri msemija fil-paragrafi 1, 2 u 3, inklużi l-miżuri li jiddefinixxu ċ-ċirkostanzi, il-format u l-proċeduri li japplikaw għar-rekwiziti tan-notifika. Dawn il-miżuri ta' implimentazzjoni tekniċi kemm jista' jkun għandhom ikunu bbażati fuq standards Ewropej u internazzjonali, u m'għandhomx jipprevjenu lill-Istati Membri milli jadottaw htigijiet addizzjonali sabiex isegwu l-oġettivi stabbiliti fil-paragrafi 1 u 2.

Dawn il-miżuri ta' implimentazzjoni mahsuba biex jemendaw l-elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha b' elementi godda mhux essenzjali għandhom ikunu adottati skont il-proċedura regolatorja bi skrutinju msemija fl-Artikolu 22(3).

*Artikolu 13b***L-implimentazzjoni u l-infurzar**

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li sabiex jimplimentaw l-Artikolu 13a, l-awtoritajiet nazzjonali kompetenti jkollhom is-setgħa li jorġu istruzzjonijiet li jorbtu, inklużi dawk dwar il-limiti taż-żmien għall-implimentazzjoni, lill-imprizi li jipprovdu n-netwerks pubbliċi tal-komunikazzjoni jew is-servizzi tal-komunikazzjoni elettronika disponibbli għall-pubbliku.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali kompetenti jkollhom is-setgħa li jitolbu lill-imprizi li jipprovdu n-networks pubbliċi tal-komunikazzjoni jew is-servizzi tal-komunikazzjoni elettronika li jkunu disponibbli għall-pubbliku biex:

(a) jipprovdu l-informazzjoni meħtieġa biex tkun ivvalutata s-sigurtà u/jew l-integrità tas-servizzi u n-networks tagħhom, inklużi d-dokumenti dwar il-politika ta' sigurtà; kif ukoll

(b) jikkontribwixxu għal verifika tas-sigurtà mwettqa minn korp indipendenti kwalifikat jew awtorità nazzjonali kompetenti u tagħmel ir-riżultati ta' din disponibbli lill-awtorità regolatorja nazzjonali. L-ispiża tal-verifika għandha tithallas mill-imprizi.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jkollhom is-setgħat kollha meħtieġa biex jinvestigaw il-każi ta' nuqqas ta' konformità u l-effetti tagħhom fuq is-sigurtà u l-integrità tan-netwerks.

4. Dawn id-dispożizzjonijiet għandhom ikunu bla ħsara għall-Artikolu 3 ta' din id-Direttiva.

▼B

IL-KAPITOLU IV

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

*Artikolu 14***Imprizi b'saħħa sinifikanti fis-suq**

1. Fejn id-Direttivi speċifiċi jeħtieġu l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji li jistabbilixxu jekk operaturi jkollhomx saħħa sinifikanti fis-suq skond il-proċedura msemija f'Artikolu 16, il-paragrafi 2 u 3 ta' dan Artikolu għandhom japplikaw.

▼B

2. Impriza għandha titqies li jkollha saħħa sinifikanti fis-suq jekk, jew individwalment jew konguntemment ma' oħrajn tgawdi pożizzjoni ekwivalenti ta' dominanza, jiġifieri pożizzjoni ta' saħħa ekonomika li tagħtiha s-saħħa li ġġib ruhha sa limitu apprezzabbli ndipendentement mill-kompetituri, fl-jenti jew kljenti eventwali.

B'mod partikolari, l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji għandhom, meta jagħmlu stima jekk żewġ imprizi jew aktar humiex f'pożizzjoni dominanti kongunta fis-suq, jaġixxi skond il-liġi tal-Komunità u jagħtu l-akbar kont tal-linji gwida dwar l-analiżi tas-suq u l-istima tas-saħħa sinifikanti tas-suq ippubblikata mill-Kummissjoni skond Artikolu 15. Il-kriterji li għandhom jintużaw fit-tagħmil ta' dik l-istima huma stipulati f'Anness II.

▼M3

3. Fejn impriza jkollha saħħa sinifikanti fis-suq f'suq speċifiku (l-ewwel suq), tista' wkoll titqies li jkollha saħħa sinifikanti fis-suq f'suq relatat mill-qrib (it-tieni suq), fejn ir-rabtiet bejn iż-żewġ swieq huma tali li jippermettu li s-saħħa fis-suq miżmuma fl-ewwel suq tifferra' fit-tieni suq, b'hekk issaħħah is-saħħa tas-suq tal-impriza. Konsegwentement, rimedji mmirati lejn il-prevenzjoni ta' tali trasferiment jistgħu jiġu applikati fit-tieni suq skont l-Artikoli 9, 10, 11 u 13 tad-Direttiva 2002/19/KE (id-“Direttiva tal-Aċċess”) u fejn tali rimedji ma jkunux biżżejjed, jistgħu jiġu imposti rimedji skont l-Artikolu 17 tad-Direttiva 2002/22/KE (id-“Direttiva dwar is-Servizz Universali”).

▼B*Artikolu 15***▼M3****Procedure for the identification and definition of markets**

1. Wara l-konsultazzjoni pubblika fosthom mal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali u wara li tiegħu kont shih tal-opinjoni tal-BEREC, il-Kummissjoni, skont il-proċedura ta' konsultazzjoni msemmija fl-Artikolu 22(2), għandha tadotta Rakkomandazzjoni dwar is-Swieq ta' Prodotti u Servizzi Rilevanti (ir-Rakkomandazzjoni). Ir-Rakkomandazzjoni għandha tidentifika dawk is-swieq ta' prodotti u servizzi ġewwa s-settur tal-komunikazzjoni elettronika li l-karatteristiċi tagħhom jistgħu jkunu hekk li jiġġustifikaw l-impożizzjoni tal-obbligi regolatorji stabbiliti fid-Direttivi Speċifiċi, bla ħsara għas-swieq li jistgħu jkunu definiti f'kazijiet speċifiċi skont il-liġi tal-kompetizzjoni. Il-Kummissjoni għandha tiddefinixxi s-swieq skont il-prinċipji tal-liġi tal-kompetizzjoni.

▼B

Il-Kummissjoni għandha regolarment tirrevedi r-rakkomandazzjoni.

2. Il-Kummissjoni għandha tippubblika, sa l-aktar tard id-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva, linji gwida għall-analiżi tas-suq u l-istima tas-saħħa sinifikanti fis-suq (hawnhekk iżjed 'l quddiem imsejha “l-linji gwida”) li għandhom ikunu skond il-prinċipji tal-liġi tal-kompetizzjoni.

▼M3

3. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, wara li jieħdu kont shih tar-Rakkomandazzjoni u lil-Linji Gwida, għandhom jiddefinixxu s-swieq rilevanti li jaqblu maċ-ċirkostanzi nazzjonali, b'mod partikolari s-swieq ġeografiċi rilevanti ġewwa t-territorju, skont il-prinċipji tal-liġi tal-kompetizzjoni. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom isegwu l-proċeduri msemmija fl-Artikoli 6 u 7 qabel ma jiddefinixxu s-swieq li huma diversi minn dawk identifikati fir-Rakkomandazzjoni.

▼M3

4. Wara konsultazzjoni fosthom mal-awtoritajiet nazzjonali regolatorji il-Kummissjoni tista', wara li tiehu kont shih tal-opinjoni tal-BEREC, waqt li tagixxi skont il-proċedura regolatorja bi skrutinju msemija fl-Artikolu 22(3), tadotta deċiżjoni li tidentifika swieq trans-nazzjonali.

▼B*Artikolu 16***Proċedura ta' analizi tas-suq****▼M3**

1. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom iwettqu analizi tas-swieq rilevanti b'kont mehud tas-swieq identifikati fir-Rakkomandazzjoni, u wara li jiehdu kont shih tal-Linji Gwida. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li din l-analizi titwettaq, meta jkun xieraq, b'kollaborazzjoni mal-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni.

2. Fejn awtorità regolatorja nazzjonali tintalab taht il-paragrafi (3) jew (4) ta' dan l-Artikolu, l-Artikolu 17 tad-Direttiva 2002/22/KE ("id-Direttiva dwar is-Servizz Universali"), jew l-Artikolu 8 tad-Direttiva 2002/19/KE ("id-Direttiva dwar l-Aċċess") biex tiddetermina jekk timponix, iżzomm, temendax jew tirtirax l-obbligi fuq l-imprizi, hija għandha tiddetermina fuq il-bażi tal-analizi tas-suq tagħha msemija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu jekk is-suq rilevanti jkunx kompetittiv b'mod effettiv.

▼B

3. Fejn awtorità nazzjonali regolatorja tikkonkludi li s-suq huwa effettivament kompetittiv, m'għandhiex timponi jew iżzomm xi wahda mill-obbligazzjonijiet speċifiċi regolatorji msemija fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu. F'kazi fejn obbligazzjonijiet speċifiċi regolatorji fis-settur jeżistu ġia, għandha tirtira dwak l-obbligazzjonijiet imqegħda fuq imprizi f'dak is-settur rilevanti. Perjodu xieraq ta' avviz għandu jingħata lill-partijiet affettwati b'dak l-irtirar ta' l-obbligazzjonijiet.

▼M3

4. Fejn awtorità nazzjonali regolatorja tistabbilixxi li suq rilevanti mhux effettivament kompetittiv, hija għandha tidentifika imprizi li individwalment jew flimkien għandhom saħħa sinifikanti fuq dak is-suq skont l-Artikolu 14 u l-awtorità nazzjonali regolatorja għandha timponi fuq dawk l-imprizi l-obbligazzjonijiet speċifiċi adatti msemija fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu jew iżzomm jew temenda dawk l-obbligazzjonijiet fejn diġa' jeżistu.

5. Fil-każ tas-swieq transnazzjonali identifikati fid-Deċiżjoni msemija fl-Artikolu 15(4), l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji konċernati għandhom konguntemment iwettqu analizi tas-suq, waqt li jiehdu kont shih tal-Linji Gwida u jiddeċiedu b'mod miftiehem dwar kulaunkwe impożizzjoni, manutenzjoni, emenda jew irtirar tal-obbligazzjonijiet regolatorji msemija fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu.

6. Miżuri meħuda skont id-dispożizzjonijiet tal-paragrafi 3 u 4 għandhom ikunu soġġetti għall-proċeduri msemija fl-Artikoli 6 u 7. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom iwettqu analizi tas-swieq rilevanti u jinnotifikaw l-abbozz ta' miżura korrispondenti skont l-Artikolu 7:

▼ **M3**

- (a) fi żmien tliet snin mill-adozzjoni tal-miżura preċedenti relatata ma' dak is-suq; madankollu, b'mod eċċezzjonali, dak il-perijodu jista' jiġi estiż sa tliet snin oħra, fejn l-awtorità nazzjonali regolatorja tkun notifikat estensjoni proposta b'raġuni lill-Kummissjoni u l-Kummissjoni ma tkunx oġġezzjonat fi żmien xahar mill-estensjoni notifikata;
- (b) fi żmien sentejn mill-adozzjoni ta' Rakkomandazzjoni riveduta dwar is-swieq rilevanti, għas-swieq li ma kinux notifikati qabel lill-Kummissjoni, jew;
- (c) fi żmien sentejn mill-adeżjoni tagħhom, għall-Istati Membri li għadhom kif issiehbun mal-Unjoni.

7. Meta awtorità regolatorja nazzjonali ma tkunx temmet l-analiżi tagħha tas-suq rilevanti identifikat fir-Rakkomandazzjoni fiż-żmien preskritt fl-Artikolu 16(6), il-BEREC għandu, fuq talba, jipprovdi assistenza lill-awtorità regolatorja nazzjonali konċernata fit-tlestija tal-analiżi tas-suq speċifiku u l-obbligi speċifiċi li ser jiġu imposti. B'din l-assistenza, l-awtorità regolatorja nazzjonali konċernata għandha fi żmien sitt xhur tinnotifika l-abbozz ta' miżura lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 7.

▼ **B***Artikolu 17***Standardizzazzjoni**

1. Il-Kummissjoni, filwaqt li taġixxi skond il-proċedura msemmija f'Artikolu 22(2), għandha thejji u tippubblika fil-*Ġurnal Uffiċjali tal-Komunitajiet Ewropej* lista tal- ► **M3** istandards mhux obligatorji ◀ u/jew speċifikazzjonijiet biex iservu bħala bażi biex jinkoraġġixxu l-provista armonizzata ta' *networks* ta' komunikazzjonijiet elettronici, servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici u faċilitajiet assoċjati jew servizzi. Fejn mehtieg, il-Kummissjoni tista', waqt li taggixxi skond il-proċedura msemmija f'Artikolu 22(2) u wara konsultazzjoni mal-Kumitat stabbilit bid-Direttiva 98/34/KE, titlob li l-*standards* imhejjija mill-organizzazzjoni Ewropea dwar l-*standards* (Kumitat Ewropew għall-istandardizzazzjoni (CEN), Kumitat Ewropew għall-istandardizzazzjoni Elettroteknika (CENELEC), u l-Istitut Ewropew għall-*standards* tat-Telekomunikazzjonijiet (ETSI)).

2. L-Istati Membri għandhom jinkoraġġixxu l-użu ta' l-standards u/jew speċifikazzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1, għall-provista ta' servizzi, *interfaces* tekniċi, u/jew funzjonijiet tan-*networks*, sal-limitu strettament mehtieg biex tiġi assicurata interoperabilità ta' servizzi u biex tittejjeb il-libertà ta' l-għażla għall-utenti.

Sakemm l-*standards* u/jew speċifikazzjonijiet ma jkunux ġew pubblikati skond il-paragrafu 1, l-Istati Membri għandhom jinkoraġġixxu l-implimentazzjoni ta' *standards* u/jew speċifikazzjonijiet adottati mill-organizzazzjonijiet Ewropej ta' l-*standards*.

▼ **M3**

Fin-nuqqas ta' dawk l-standards u/jew speċifikazzjonijiet, l-Istati Membri għandhom jinkoraġġixxu l-implimentazzjoni ta' standards internazzjonali jew rakkomandazzjonijiet adottati mill-Unjoni Internazzjonali tat-Telekomunikazzjoni (ITU), il-Konferenza Ewropea tal-Amministrazzjonijiet Postali u tat-Telekomunikazzjonijiet (CEPT), l-Organizzazzjoni Internazzjonali għall-Istandardizzazzjoni (ISO) u l-Kummissjoni Internazzjonali Elettroteknika (IEC);

▼B

Fejn jeżistu *standards* internazzjonali, l-Istati Membri għandhom jinkoraġġixxu lill-organizzazzjonijiet ta' l-istandards Ewropej li jużawhom, jew il-partijiet relevanti tagħhom, bħala bażi għall-istandards li jiżviluppaw, hlief fejn daww l-istandards internazzjonali jew partijiet relevanti jkunu ineffettivi.

3. Jekk l-i *standards* u/jew speċifikazzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 ma jkunux ġew adegwatament implimentati sabiex l-interoperabilità ta' servizzi fi Stat Membru wieħed jew aktar ma tkunx tista' tiġi assicurata, l-implimentazzjoni ta' daww l-istandards u/jew speċifikazzjonijiet tista' tintgħamel obligatorja taħt il-proċedura preskritta fil-paragrafu 4, sal-limitu strettament meħtieġ biex tiġi assicurata dik l-interoperabilità u biex tittejjeb il-libertà ta' l-għażla għall-utenti.

▼M3

4. Fejn il-Kummissjoni jkollha l-hsieb li tagħmel l-implimentazzjoni ta' ċerti standards u/jew speċifikazzjonijiet obligatorja, għandha tippubblika avviz fil-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea u tistieden kummenti pubbliċi mill-partijiet kollha konċernati. Il-Kummissjoni għandha tiehu miżuri ta' implimentazzjoni xierqa u tagħmel l-implimentazzjoni tal-istandards rilevanti obligatorji billi tagħmel referenza għalihom bħala standards obligatorji fil-lista tal-istandards u/jew speċifikazzjonijiet ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

5. Fejn il-Kummissjoni tqis li l-istandards u/jew speċifikazzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 ma jikkontribwixxux aktar għall-provvista ta' servizzi armonizzati ta' komunikazzjoni elettronika, jew li ma jkunux għadhom jilhq u l-htigiet tal-konsumatur jew qed ifixxlu l-iżvilupp teknoloġiku, għandha, waqt li tagħxi skont il-proċedura ta' konsultazzjoni msemmija fl-Artikolu 22(2), tneħhihom mil-lista ta' standards u/jew speċifikazzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1.

▼B

6. Fejn il-Kummissjoni tqis li l-istandards u/jew speċifikazzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 4 m'għadhomx jikkontribwixxu għall-provista ta' servizzi arminizzati ta' komunikazzjonijiet elettronici, jew li m'għadhomx aktar jilhq u l-htigiet tal-konsumatur jew qed ifixxlu l-iżvilupp teknoloġiku, għandha, ►M3 tiehu l-miżuri ta' implimentazzjoni xierqa u tneħhi daww l-istandards jew speċifikazzjonijiet mil-lista tal-istandards u/jew speċifikazzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 ◀.

▼M3

6a. Il-miżuri ta' implimentazzjoni msemmija fil-paragrafi 4 u 6, imfassla biex jemendaw l-elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati skont il-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 22(3).

▼B

7. Dan l-Artikolu m'għandux japplika fir-rigward ta' xi wahda mill-htigiet essenzjali, l-ispeċifikazzjonijiet ta' *interface* jew l-i *standards* armonizzati li għalihom id-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 1999/5/KE japplikaw.

*Artikolu 18***Interoperabilità ta' servizzi diġitali nterattivi tat-televiżjoni**

1. Sabiex tiġi mhegga ċ-ċirkulazzjoni libera ta' l-informazzjoni, il-pluralizmu fil-*media* u d-diversità kulturali, l-Istat Membri għandhom jinkoraġġixxu, skond id-dispożizzjonijiet ta' Artikolu 17(2):

▼B

- (a) lill-provdituri ta' servizzi diġitali nterattivi tat-televiżjoni għat-tqas-simm lill-pubbliku fil-Komunità fuq pjattaformi diġitali nterattivi tat-televiżjoni, jkun x'ikun il-mod tat-trasmissjoni, li jużaw API miftuħ;
- (b) lill-provdituri ta' apparat imtejjeb diġitali tat-televiżjoni wżat biex jiġu riċevuti servizzi diġitali nterattivi tat-televiżjoni fuq pjattaformi nterattivi diġitali tat-televiżjoni biex jikkonformaw ma' API miftuħ skond il-htigiet minimi ta' l-istandards rilevanti jew speċifikazzjonijiet;

▼M3

- (c) dawk li jipprovdu s-servizzi u t-tagħmir tat-TV diġitali biex jikkoo-peraw fil-provvista ta' servizzi interoperabbli tat-TV għall-utenti finali b'dizabbiltà.

▼B

2. Mingħajr preġudizzju għal Artikolu 5(1)(b) tad-Direttiva 2002/19/KE (Direttiva dwar l-Aċċess), l-Istati Membri għandhom jinko-raġġixxu lill-proprietarji ta' APIs li jagħmlu disponibbli fuq termini ġusti, raġonevoli u mhux diskriminatorji, kontra hlas xieraq, dik l-informazzjoni kollha li hija meħtieġa biex tippermetti lill-provdituri ta' servizzi diġitali nterattivi tat-televiżjoni biex jipprovdu s-servizzi kollha sostnuti mill-API f'forma shiha funzjonabbli.

▼M3*Artikolu 19***Proċeduri ta' armonizzazzjoni**

1. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 9 ta' din id-Direttiva u tal-Artikoli 6 u 8 tad-Direttiva 2002/20/KE ("id-Direttiva ta' Awtorizzazzjoni"), fejn il-Kummissjoni ssib li d-diverġenzi fl-implimentazzjoni mill-awtoritajiet nazzjonali regolatorji tal-kompiti regolatorji speċifikati f'din id-Direttiva u d-Direttivi Speċifiċi jistgħu jgħolqu barriera għas-suq intern, il-Kummissjoni tista', wara li tiegħu kont shih tal-opinjoni tal-BEREC, tohroġ rakkomandazzjoni jew deċiżjoni dwar l-applikazzjoni armonizzata tad-dispożizzjonijiet f'din id-Direttiva u fid-Direttivi Speċifiċi sabiex ikomplu jintlaħqu l-għanijiet stabbiliti fl-Artikolu 8.

2. Meta l-Kummissjoni tohroġ rakkomandazzjoni skont il-paragrafu 1, għandha tagħxi skont il-proċedura ta' konsultazzjoni msemmija fl-Artikolu 22(2).

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jiehdu kont shih ta' dawk ir-rakkomandazzjonijiet fit-tweġiq tal-kompiti tagħhom. Meta awtorità regolatorja nazzjonali tagħzel li ma ssegwix ir-rakkomandazzjoni, hija għandha tinforma lill-Kummissjoni, waqt li tagħti r-raġunijiet għall-pożizzjoni tagħha.

3. Id-deċiżjonijiet adottati skont il-paragrafu 1 jistgħu jinkludu biss l-identifikazzjoni ta' strateġija armonizzata jew ikkoordinata bl-iskop li jiġu indirizzati l-kwistjonijiet li ġejjin:

- (a) l-implimentazzjoni inkonsistenti ta' approċċi regolatorji ġenerali mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali dwar ir-regolamentazzjoni tas-swieq tal-komunikazzjoni elettronika fl-applikazzjoni tal-Artikoli 15 u 16, meta dan jgħolq ostakolu għas-suq intern. Dawn id-deċiżjonijiet m'għandhomx jirreferu għal notifiċi speċifiċi mahruġa mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali skont l-Artikolu 7a;

F'każ tali, il-Kummissjoni m'għandhiex tipproponi abbozz ta' deċiżjoni hliet:

▼M3

- wara li jkunu għaddew mill-inqas sentejn mill-adozzjoni ta' Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni li tkun titratta l-istess kwistjoni, u;
 - wara li jkun ittiehed hafna qies ta' opinjoni tal-BEREC dwar il-każ għall-adozzjoni ta' tali deċiżjoni, li għandha tkun pprovduta mill-BEREC fi żmien tliet xhur mit-talba tal-Kummissjoni;
- (b) l-ghoti ta' numri, inklużi l-firxiet tan-numri, il-portabilità tan-numri u tal-elementi ta' identifikazzjoni, is-sistemi li jittraduċu n-numri u l-indirizzi, u l-aċċess għas-servizzi ta'emergenza tal-112.
4. Id-deċiżjoni, msemmija fil-paragrafu 1 maħsuba biex temenda elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi tissupplimentaha, għandha tiġi adottata skont il-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 22(3).
5. Il-BEREC jista' fuq l-inizjattiva tiegħu stess jagħti parir lill-Kummissjoni dwar jekk il-miżura għandhiex tiġi adottata skont il-paragrafu 1.

▼B*Artikolu 20***Riżoluzzjoni ta' tilwim bejn impriżi****▼M3**

1. Fil-każ ta' disputa li tinqala' b'konnessjoni ma' obbligazzjonijiet eżistenti taht din id-Direttiva jew id-Direttivi Speċifiċi bejn impriżi li jipprovdu networks ta' komunikazzjoni elettronika jew servizzi fi Stat Membru, jew bejn tali impriżi u impriżi oħra fl-Istat Membru li jibbenefika mill-obbligi ta' aċċess u/jew konnessjoni minn ġewwa li tirriżulta minn din id-Direttiva jew id-Direttivi Speċifiċi, l-awtorità regolatorja nazzjonali konċernata, għandha, fuq it-talba ta' xi waħda mill-partijiet, u bla ħsara għad-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 2, tohroġ deċiżjoni li torbot biex tirriżolvi d-disputa fl-iqsar perijodu ta' żmien possibbli u f'kull każ fi żmien erba' xhur, hlief f'ċirkostanzi eċċezzjonali. L-Istat Membru konċernat għandu jitlob li l-partijiet kollha jikkoooperaw kompletament mal-awtorità regolatorja nazzjonali.

▼B

2. L-Istati Membri jistgħu jagħmlu dispożizzjoni li l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji jirrifjutaw li jirriżolvu t-tilwim permezz ta' deċiżjoni li torbot fejn mekkaniżmi oħra, inkluża l-medjazzjoni, jeżistu u jistgħu jikkontribwixxu ahjar għar-riżoluzzjoni tat-tilwim fi żmien qasir skond id-dispożizzjonijiet ta' Artikolu 8. L-awtorità nazzjonali regolatorja għandha tinforma lill-partijiet mingħajr dewmien. Jekk wara erba' xhur it-tilwim ma jkunx riżolt, u jekk it-tilwim ma jkunx ingħab quddiem il-qorti mill-parti li tkun qed tfittex rimedju, l-awtorità nazzjonali regolatorja għandha tohroġ, fuq it-talba ta' xi waħda mill-partijiet, deċiżjoni li torbot biex tirriżolvi t-tilwim f'perijodu ta' żmien l-anqas possibbli u f'kull każ fi żmien erba' xhur.

3. Fir-riżoluzzjoni ta' tilwim, l-awtorità nazzjonali regolatorja għandha tiegħu deċiżjonijiet immirati lejn il-ksib tal-miri stipulati f'Artikolu 8. Kull obbligazzjonijiet iimposti fuq impriża mill-awtorità nazzjonali regolatorja fir-riżoluzzjoni ta' tilwim għandhom jirrispettaw id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva jew id-Direttivi speċifiċi.

4. Id-deċiżjoni ta' l-awtorità nazzjonali regolatorja għandha tkun aċċessibbli mill-pubbliku, wara li jingħata kont tal-htigiet tal-kunfidenzjalità tal-kummerċ. Il-partijiet konċernati għandhom jingħataw dikjarazzjoni shiha tar-raġunijiet li fuqhom tkun bażata.

▼B

5. Il-proċedura msemmija fil-paragrafi 1, 3 u 4 m'għandhiex tipprek-ludi lil xi wahda mill-partijiet milli għib azzjoni quddiem il-qrati.

▼M3*Artikolu 21***Is-soluzzjoni ta' tilwim transkonfinali**

1. Fil-każ ta' disputa transkonfinali taht din id-Direttiva jew id-Direttivi Speċifiċi bejn partijiet fi Stati Membri differenti, u meta d-disputa taqa' fl-ambitu tal-kompetenza tal-awtoritajiet nazzjonali regolatorji ta' iktar minn Stat Membru wiehed, għandhom japplikaw id-dispożizzjonijiet stabbiliti fil-paragrafi 2, 3 u 4.

2. Kwalunkwe parti tista' tirreferi d-disputa lill-awtoritajiet nazzjonali regolatorji konċernati. L-awtoritajiet nazzjonali regolatorji kompetenti għandhom jikkoordinaw l-isforzi tagħhom u għandu jkollhom id-dritt li jikkonsultaw mal-BEREC sabiex tinstab soluzzjoni għad-disputa, skont l-għanijiet stabbiliti fl-Artikolu 8.

Kwalunkwe obbligu impost fuq impriża mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali sabiex tinstab soluzzjoni għal tilwima għandu jkun konformi ma' din id-Direttiva u d-Direttivi Speċifiċi.

Kwalunkwe awtorità nazzjonali regolatorja li għandha kompetenza f'tali disputa tista' titlob lill-BEREC biex jadotta opinjoni dwar l-azzjoni li trid tittiehed skont id-dispożizzjonijiet tad-Direttiva Qafas u/jew d-Direttivi Speċifiċi biex tiġi solvuta d-disputa.

Meta din it-talba tkun saret lill-BEREC, kwalunkwe awtorità nazzjonali regolatorja li jkollha l-kompetenza f'xi aspett tad-disputa għandha tistenna l-opinjoni tal-BEREC, qabel ma tagħixxi biex tirrizolvi d-disputa. Dan m'għandux jimpedixxi lill-awtoritajiet nazzjonali regolatorji milli jieħdu l-miżuri urgenti meta jkun mehtieġ.

Kull obbligu impost fuq l-impriża mill-awtorità regolatorja nazzjonali biex tirrizolvi d-disputa għandu jirrispetta d-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva u tad-Direttivi Speċifiċi u jieħu kont shiħ tal-opinjoni adottata mill-BEREC.

▼C1

3. L-Istati Membri jistgħu jagħmlu dispożizzjoni għall-awtoritajiet nazzjonali regolatorji kompetenti biex flimkien ma jaċċettawx li jirrizolvu t-tilwima meta jkunu jeżistu mekkaniżmi ohra, inkluża l-medjazzjoni, u dawn ikunu jistgħu jikkontribwixxu ahjar għar-risoluzzjoni tat-tilwima b'mod f'waqtu skont id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 8.

▼M3

Huma għandhom jinfurmaw lill-partijiet mingħajr dewmien. Jekk wara erba' xhur id-disputa ma tkunx riżolta, fejn id-disputa ma tkunx tressqet quddiem il-qrati mill-parti li tkun qed tfittex rimedju u jekk kwalunkwe wahda mill-partijiet titlob dan, l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji għandhom jikkoordinaw l-isforzi tagħhom sabiex jirrizolvu d-disputa, f'konformità mad-dispożizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 8 u b'kont shiħ mehud ta' kwalunkwe opinjoni adottata mill-BEREC.

4. Il-proċedura msemmija fil-paragrafu 2 m'għandhiex tipprek-ludi lil xi wahda mill-partijiet milli tiehu azzjoni fil-qorti.

*Artikolu 21a***Pieni**

L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu regoli dwar il-pieni applikabbli għall-ksur tad-dispożizzjonijiet nazzjonali adottati skont din id-Direttiva u d-Direttivi Speċifiċi u għandhom jieħdu l-miżuri kollha mehtieġa biex jiżguraw li jkunu implimentati. Il-pieni li jkun ipprovdut għalihom

▼ M3

għandhom ikunu xierqa, effettivi, proporzjonati u dissważivi. L-Istati Membri għandhom jinnotifikaw dawn id-dispożizzjonijiet lill-Kummissjoni mhux iktar tard mill-25 ta' Mejju 2011 u għandhom jinnotifikawha mingħajr dewmien b'kull emenda sussegwenti li taffettwawhom.

▼ B*Artikolu 22***Kumitat**

1. Il-Kummissjoni għandha tkun assistita minn Kumitat ("il-Kumitat tal-Komunikazzjonijiet").
2. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, Artikoli 3 u 7 tad-Deċiżjoni 1999/468/KE għandhom japplikaw, wara li jingħata kont ta' Artikolu 8 tagħha.

▼ M3

3. Meta ssir referenza għal dan il-paragrafu, għandhom japplikaw l-Artikolu 5a(1) sa (4), u l-Artikolu 7 tad-Deċiżjoni 1999/468/KE, b'kont mehud tad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 8 tagħha.

▼ B*Artikolu 23***Skambju ta' informazzjoni**

1. Il-Kummissjoni għandha tipprovdi l-informazzjoni kollha rilevanti lill-Kumitat tal-Komunikazzjonijiet dwar ir-riżultat tal-konsultazzjonijiet regolari mar-rappreżentanti ta' l-operaturi tan-*networks*, il-provdituri tas-servizzi, l-utenti, l-konsumaturi, il-manifatturi u t-trade unions, kif ukoll ma' pajjiżi terzi u organizzazzjonijiet internazzjonali.
2. Il-Kumitat tal-Komunikazzjonijiet għandu, waqt li jagħti kont tal-politika tal-Komunità dwar komunikazzjonijiet elettronici, iħajjar il-bdil ta' informazzjoni bejn l-Istati Membri u bejn l-Istati Membri u l-Kummissjoni fuq is-sitwazzjoni u l-iżvilupp ta' l-attivitajiet regolatorji li jirrigwardaw *networks* ta' komunikazzjonijiet elettronici u servizzi.

*Artikolu 24***Pubblikazzjoni ta' informazzjoni**

1. L-Istati Membri għandhom jassiguraw li nformazzjoni aġġornata li tappartjeni għall-applikazzjoni ta' din id-Direttiva u d-Direttivi Speċifiċi tkun aċċessibbli għall-pubbliku b'mod li jiggarrantixxi li l-partijiet kollha interessati jkollhom aċċess faċilment għal dik l-informazzjoni. Għandhom jippubblikaw avviz fil-gazzetta nazzjonali uffiċjali tagħhom waqt li jiddeskrivu kif u fejn l-informazzjoni hija ppubblikata. L-ewwel avviz għandu jiġi ppubblikat qabel id-data ta' l-applikazzjoni msemmija f'Artikolu 28(1), it-tieni subparagrafu, u wara avviz għandu jiġi ppubblikat kull meta jkun hemm tibdil fl-informazzjoni li tinsab fiha.
2. L-Istati Membri għandhom jibgħatu lill-Kummissjoni kopja ta' dawk l-avvizi kollha fil-waqt tal-pubblikazzjoni. Il-Kummissjoni għandha tqassam l-informazzjoni lill-Kumitat tal-Komunikazzjonijiet kif xieraq.

▼ B*Artikolu 25***Proċeduri ta' revizzjoni**

1. Il-Kummissjoni għandha perijodikament tirrevedi il-funzjonament ta' din id-Direttiva u tirrapporta lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, fl-ewwel okkażjoni mhux aktar tard minn tlett snin wara d-data ta' l-applikazzjoni msemmija f'Artikolu 28(1), it-tieni subparagrafu. Għal dan il-ghan, il-Kummissjoni tista' titlob informazzjoni lill-Istati Membri, li għandha tinghata minghajr dewmien żejjed.

IL-KAPITOLU V

DISPOŻIZZJONIJIET FINALI*Artikolu 26***Thassir**

Id-Direttivi u d-Deċiżjonijiet li ġejjin huma hawnhekk imhassra b'effett mid-data ta' l-applikazzjoni msemmija f'Artikolu 28(1), it-tieni subparagrafu:

- id-Direttiva 90/387/KEE,
- id-Deċiżjoni tal-Kunsill 91/396/KEE tad-29 ta' Lulju 1991 dwar l-introduzzjoni ta' numru wiehed Ewropew għas-sejha ta' emergenza ⁽¹⁾,
- id-Direttiva tal-Kunsill 92/44/KEE tal-5 ta' Ġunju 1992 dwar l-applikazzjoni tal-provista ta' *network* miftuh għal linji mikrija ⁽²⁾,
- id-Deċiżjoni tal-Kunsill 92/264/KEE tal-11 ta' Mejju 1992 dwar l-introduzzjoni ta' kodiċi ta' aċċess *standard* internazzjonali tat-telefon fil-Komunità ⁽³⁾,
- id-Direttiva 95/47/KE,
- id-Direttiva 97/13/KE,
- id-Direttiva 97/33/KE,
- id-Direttiva 98/10/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-28 ta' Frar 1998 dwar l-applikazzjoni tal-provista ta' *network* miftuh (ONP) għat-telefonija bil-lehen u servizz universali għat-telekomunikazzjonijiet f'ambjent kompetittiv ⁽⁴⁾.

▼ M3▼ B*Artikolu 28***Transpożizzjoni**

1. L-Istati Membri għandhom jadottaw u jippubblikaw il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa biex jikkonformaw ma' din id-Direttiva sa mhux aktar tard mill-24 ta' Lulju 2003. Għandhom jinfurmaw b'dan minnufih lill-Kummissjoni.

Għandhom japplikaw dawk il-miżuri mill-25 ta' Lulju 2003.

⁽¹⁾ ĠU L 217, 06.8.1991, p. 31.

⁽²⁾ ĠU L 165, tad-19.6.1992, p. 27. Direttiva kif l-aħħar emendata bid-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 98/80/KE (ĠU L 14, ta' l-20.1.1998, p. 27).

⁽³⁾ ĠU L 137, ta' l-20.5.1992, p. 21.

⁽⁴⁾ ĠU L 101, 01.4.1998, p. 24.

▼B

2. Meta l-Istati Membri jadottaw dawn il-mizuri, għandu jkun fihom referenza għall din id-Direttiva jew ikunu akkumpanjati b'dik ir-referenza fl-okkażjoni tal-pubblikazzjoni uffiċjali tagħhom. Il-modi ta' kif issir dik ir-referenza għandhom jiġu preskritti mill-Istati Membri.

3. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni t-test tad-dispożizzjonijiet tal-ligi nazzjonali li jadottaw fil-qasam regolat minn din id-Direttiva u ta' kull emendi sussegwenti għal dawk id-dispożizzjonijiet.

*Artikolu 29***Dhul fis-sehh**

Din id-Direttiva għandha tidhol fis-sehh fil-jum tal-pubblikazzjoni tagħha fil-*Gurnal Uffiċjali tal-Komunitajiet Ewropew*.

*Artikolu 30***Indirizzati**

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

▼M3

▼ **M3***ANNEX II*

Kriterji li għandhom jintużaw mill-awtoritajiet nazzjonali regolatorji meta ssir evalwazzjoni tad-dominanza kongunta skont it-tieni subparagrafu tal-Artikolu 14(2).

Żewġ impriżi jew aktar jistgħu jinstabu li jkunu f'pożizzjoni ta' dominanza kongunta fis-sens tal-Artikolu 14 jekk, anke fin-nuqqas ta' struttura jew rabtiet oħra bejniethom, huma joperaw f'suq li huwa karatterizzat b'nuqqas ta' kompetizzjoni effettiva u li fih l-ebda impriża ma għandha sahha sinifikanti fis-suq. Skont il-ligi Komunitarja applikabbli u l-kazistika tal-Qorti tal-Gustizzja tal-Komunitajiet Ewropej dwar id-dominanza kongunta, dan x'aktarx ser ikun il-każ fejn is-suq huwa konċentrat u jesebixxi numru ta' karatteristiċi xierqa li minnhom dawn li ġejjin jistgħu jkunu l-aktar rilevanti fil-kuntest tal-komunikazzjoni elettronika:

- elasticità baxxa tad-domanda
- ishma simili fis-suq
- ostakoli legali jew ekonomiċi għolja għad-dhul
- integrazzjoni vertikali b'rifjut kollettiv ta' forniment
- nuqqas ta' poter ta' kontrobilanċ min-naħa tax-xerrej
- nuqqas ta' kompetizzjoni potenzjali.

Din ta' hawn fuq hija lista indikattiva u m'hijiex eżawrjenti, lanqas il-kriterji ma huma kumulattivi. Anzi, l-lista hija mahsuba biex turi biss it-tip ta' evidenza li tista' tintuża biex issostni asserzjonijiet li jikkonċernaw l-eżistenza ta' dominanza kongunta.